

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIX

Kaina 30 c.

KETVIRTADIENIS—THURSDAY, GRUODIS—DECEMBER 19, 1985

Nr. 247

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS, 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Mano kryžiaus ir kančių keliai

Adelė Kilčiauskienė

(Tęsinys)

Pagaliau išsina pareigūnas ir pradeda atsakinėti pagal pareiškimus. Jau pabaigė visus, o aš apie savąjį taip ir neišgirdau. Einu klausti. Atsako, kad čia tokio nėra. Kur dabar ieškoti? Nuėjau į bažnyčią, išsiverčiau, pasimeldžiau. — Dieve, tavo paties sūnus ejo sunkų kryžiaus kelią. Padėk ir mano sūniui. Visi mes tavo vaikai — išėjus iš bažnyčios lyg ir lengviau pasidarė ant širdies.

Sukaupiau visas jėgas ir drąsą ir nutariau eiti į saugumą pasiteirauti. Nuėjau. Prie durų stovi sargybinis. Klausia ko man reikia. Pasakiau, kad pas viršininką. Ieido. Koridorių stovi kitas sargybinis, kuriam irgi reikėjo pasakyti, kur einu. Jis liepė palaukti ir nuėjo į viršų. Kažkaip pasidare baisu. Jau norėjau bėgti iš čia, bet sargybinis mane pašaukė ir nuvedė į didelę salę, kurioje sėdėjo tik vienas viršininkas, rusas. Kai paaiškinau, ko ieškau, atsakė, kad pas juos tokio nėra. Išėjau vėl verkdamas. Atsisėdau skverely ant suoliuko ir verkiu. O į galvą vis lenda mintys, kad sūnaus tikrai nėra gyvo. Dieve mano, pasigailėk manęs! Kad nors sapne pamatyčiau gyvą ar mirusį. Greta atsisėdęs senukas. Parūpo jam, ko aš verkiu. Pasakiau, kad nerandu sūnaus. Jis man dar patarė nueiti į saugumo raštinę, nes ten visus suimtuosius užregistruoja. Padėkojau ir nuėjau. Raštinėje peržiūrėjo knygas ir pasakė, kad tokio neužregistruota. — Dabar daug kas ieško savųjų, — dar pridūrė.

Jau nebežinau ką daryti ir galvoti. Nepajutau, kaip vėl atsidūriau šventorių. Sėdi čia

ir daugiau tokių, kaip aš, atvažiuosiu. Girdžiu, kaip vienas pasakoja, kad ant netoliese esančių griuvėsių neseniai nušovė du žmones. Jų lavonai gulėjo dar kelias dienas. Kai išgirdau, visai širdis apmirė. Nubėgau prie tų griuvėsių, gal ką nors iš sūnaus daiktų pamatysiu.

15. Gyvenu nežinioj ir nevilty

Grįžau vėl namo susikrimtus ir susisielojusi. Kur einu, ką darau, vis apie sūnų galvoju. O čia dar nauji pergyvenimai: mane šaukia į saugumą. Tą dieną nenuėjau. Kitą dieną atėjo išsivesti, bet aš nebuvau namie. Nunešiau į turgų parduoti batus, kad galėčiau nusipirkti bulvių. Visų bulvių iš karto negalėjau panešti, todėl pusę palikau pas ūkininką vežime. Kaiėjau per kaimyno kiemą, pamaciau saugumietį besikalbantį su kaimynu. Aš praėjau, maišą su bulvėmis numečiau už sandėliuko ir laukiau. Saugumietis manęs nepastebėjo, atėjo prie mano lango ir atsisėdė ant suoliuko. Reiškia, laukia manęs. Ką man dabar daryti? Į kiemą išeiti nebegaliu, saugumietis pamatys, o kitą pusę — tvora, ir virš jos spygliuota viela. Dabar man jau nebė tiek saugumietis rūpi (jis turi laiko, gali laukti), kiek likusios bulvės: nesulauks manęs ūkininkas ir nuvažiuos su mano bulvėmis. Pasiliksiu ir be batų, ir be bulvių, todėl nenorom teko išsiropšti per tvorą. Nors ir susidursiu su kunkele, bet bulves suradau. Ši kartą nuėjau pas draugę ir namo negrįžau. Su namais niekas neatsitiks, nes juos saugo patikimas sargas.

(Bus daugiau)

Jungtinės Tautos subarė Ameriką

New Yorkas. — Jungtinių Tautų Generalinė asamblėja 91-6 balsais paragino JAV atsaukti Nikaragvą paskelbtų prekybos varžymus. Nors JAV delegacija darė žygių, kad tokia rezoliucija neprieitų, septyniais sąjungininkais irgi balsavo už rezoliuciją: Australija, Danija, Prancūzija, Graikija, Islandija, Naujoji Zelandija ir Ispanija. Daugelis Europos sąjungininkių nuo balsavimo susilaikė. Rezoliucijoje išreiškiamas JT susirūpinimas, kad prekybos embargo pažeidžia laisvosios prekybos principus ir diskriminuoja prieš kai kurias valstybes. Jungtinės Tautos apgailestauja prekybos embargo, paskelbtą Nikaragvai ir reikalauja, kad varžymai būtų atšaukti.

Nikaragvos ambasadorius pasakė asamblėjai, kad prekybos sustabdymas yra neteisingas, nelegalus ir absurdiškas.

Tarėsi Indijos ir Pakistano vadai

New Delhi. — Indijoje įvyko Pakistano vado gen. Zia ul-Haq ir Indijos premjero Gandhi pasitarimas. Jie vėliau pasirodė spaudos atstovams ir pranešė, kad pasitarimas buvo naudingas. Susitarta,

kad nė viena pusė nepuls kitos pusės branduolinių reaktorių. Bus bandoma derybomis pašalinti visus nesutarimus. Padarytas didelis žingsnis į abiejų valstybių santykių gerinimą. Derybos vėliau bus tęsiamos abiejų šalių ministerių. Siekiama sutarties, kuri pabrėžtų pasitikėjimą, draugiskumą ir pasmerkėtų karo veiksmus.

Nuo savo nepriklausomybės paskelbimo abi valstybės jau turėjo tris didesnius karus nuo 1947 m. Didžiausia ginčų priežastis yra Kašmiro provincija, kurią dabar administruoja Indija, tačiau kurios niekad neatsisakė ir Pakistanas. Kašmiro klausimu derybos bus tęsiamos.

Teks toliau nagrinėti ir ekonominio bendradarbiavimo klausimus. Derybos bus tęsiamos ekonomikos ministerių už kelių savaitių.

Abiejų vadų susitikimas jau buvo šeštasis nuo 1984 m., kada Indijos premjeru tapo Rajiv Gandhi.

— Ugandos valdžia, tarpininkaujant Kenijos prezidentui, pasirašė taikos sutartį su Ugandos sukilėlių karinės grupės vadu. Jam pažadėta vieta ministerių kabinete. Taikos nelaukiama, nes tas skilimas buvo ne politiniai, bet — gentiniai pagrindais. O tos gentys: bantų ir nilotikų kovoja jau daug metų.

Valstybės sekretorius George Shultz (dešinėje) Jugoslavijoje tarėsi su Jugoslavijos užsienio reikalų ministru Raif Dizdarevič. Jugoslavija oficialiai pripažįsta Palestiniečių Laisvinimo Organizaciją ir bando teisinti jos veiklą prieš Izraelį. Tuo klausimu ministerių nuomonės išsiskyrė.

Kadencijos galo chaosas Kongrese

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas gruodžio 12 d. pasirašė valstybės biudžeto įstatymą. Svarbiausioji šio biudžeto reikšmė ta, kad jis numato iki 1991 m. visai panaikinti deficitą, kuris šiemet sieks 200 bil. dol. Deficitas 1987 finansiniais metais bus sumažintas iki 144 bil. dol., o po to kasmet mažės po 36 bil. dol., kol bus subalansuotas 1991 m.

Šis įstatymas, siūlytas senatorių Phil Gramm ir Warren Rudman, turi daug skylių. Jai kurie konstitucijos žinovai jau kreipėsi į teismą, sakydami, kad įstatymas bando keisti konstitucijos numatytą Kongreso atsakomybę ir galią. Tik Kongresas gali skirti lėšas, o dabartinis įstatymas dalį tos galios perleidiu prezidentui.

Įstatymas numato automatinis lėšų mažinimus. Nustatytos išimties programos, kurių lėšų mažinti negalima. Tai socialinis draudimas seneliams. Negalima mažinti lėšų motinoms su vaikais, šalpos lėšų, neturtingų vaikų maitinimo programoms ir veteranų pensijoms. Nebus mažinamos lėšos senų valstybės skolų mokėjimui. Dalinai išimtos iš įstatymo sveikatos programos, „medicare“, veteranų ligoninių lėšos, indėnų sveikatos, laikinių ūkio darbininkų sveikatos priežiūros lėšos. Jas mažinti galima tik labai ribotai, tik po 1 nuoš. per metus.

Šalia vidaus programų, lėšų mažinimas palies žemės ūkį, švietimą, bedarbių pašalpas, užsienio paramą, mokslą, energiją, valstybės parkus, transportą, teisingumo įstatymus ir socialinių patarnavimų programas, pusę visų lėšų taupymo turi ateiti, pagal naują įstatymą, iš gynybos programų. Kaip žinoma, prezidentas Reaganas nelinkęs mažinti lėšų gynybos reiklams, todėl jam gali tekti pagalvoti apie pajamų mokesčių pakėlimą. Daug ekspertų mano, kad deficitą sumažinti nepakaks vien lėšų nukarpymo, teks didinti valstybės išdų pajamas.

Konstituciniai šio įstatymo kritikai teigia, kad tik Kongre-

sas turi teisę skirti lėšas ar jas keisti. Prezidentas pritarė šiam įstatymui, sakoma, savo štabo viršininko Donald Regano įtaigojamas. Sakoma, kad padaryta klaida. Patarėjai manė, kad prezidentas galės pats pasirinkti, kur ir kokiems planams lėšas skirti ir kur — mažinti, tačiau, atrodo, to nebus. Jam teks arba kelti mokesčius arba labai mažinti lėšas gynybos reiklams, kas Amerikoje turi daug priešų dešiniajame respublikonų sparne.

Spauda rašo, kad artėjant atostogoms, Kongresas ar atskirų valstybių seimeliai, paprastai, labai skuba ir priima įvairiausių netikusių įstatymų projektus. Šis biudžeto balansavimo įstatymas toks ir esąs. Kaip tvarkyti valstybės biudžetą įstatymas priimtas dar prieš baigiant naują pajamų mokesčių įstatymą. Dar nežinia, ar jis praeis pro Kongreso respublikonus. Tas reikią, kad dar nežinant tikrai, koks tas biudžetas bus, jau nutarta, kaip tas „nežinomas“ lėšas leisti. Spauda vadina tokią padėtį „Kongreso kadencijos pabaigos chaosu“.

Prezidento veto

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas vetavo Kongreso įstatymo projektą, kuris būtų suvaržęs užsienio tekstilės gaminių ir avalynės importą į Ameriką. Drabužių importas iš Hong Kongo, Taiwan ir Pietų Korėjos būtų sumažintas 30 nuoš. Kitų valstybių: Kinijos, Japonijos, Brazilijos, Filipinų, Pakistano, Indonezijos, Indijos, Tailandijos ir Singapuro eksportas būtų įsaldytas 1984 metų ribose.

Prezidentas pareiškė, kad jis negali pasirašyti tokio įstatymo, nors puikiai supranta Amerikos tekstilės ir batų įmonių rūpesčius. Toks protekcionizmas sukeltų Amerikai daugiaur rūpesčių, nes užsienio imtų keršyti Amerikai ir kiltų naujos problemos. Prezidentas pažadėjo derybomis bandyti mažinti užsienio prekių plaukimą į Ameriką.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Retas atvejis, kad JAV ir Sovietų Sąjunga balsuotų drauge Jungtinėse Tautose. Abiejų valstybių nuomonės sutampa reikalaujant, kad būtų paleisti visi kalinami įkaitai ir kad ateityje būtų smerkami visi žmonių grobimai. Rezoliuciją pasiūlė: Britanija, Australija, Danija, Egiptas, Prancūzija ir Peru. Sovietai pritarė rezoliucijai po keturių sovietų diplomatų pagrobimo Libane.

— Rumunijos valdžia pašalino gynybos ministerį gen. C. Olteanu. Jo vietą užims štabo virš. gen. Milea. Rumunijoje įsteigta nauja maisto ministerija. Pakeistas metalurgijos ministeris.

— Atstovų Rūmuose tik 14 respublikonų palaikė prezidento siūlomą mokesčių reformos planą, o 164 respublikonai balsavo prieš. Po prezidento spaudimo ir jo atsilankymo Kongrese, 70 respublikonų persimetė į rėmėjų pusę, tačiau 110 dar nepakeitė nuomonės.

— Senato ir Atstovų Rūmų komitetas pritarė naujai ūkiniojo paramos programai. Per trejus metus valdžia paremtų žemės ūkį 125 bil. dol. Administracijos nuomone, tokia parama neturėtų būti didesnė, kaip 50 bil. dol.

— Irako prezidentas Saddam Hussein lankėsi Maskvoje, tarėsi su prezidentu Gromyka. Spėjama, kad Irakas prašo daugiau ginklų.

— Belgijoje suimtas Kovojančių Komunistų celių vadas Pierre Carrette. Ta teroristų grupė per praėjusius metus padėjo 27 bombas prie NATO ir JAV įstaigų.

— Aukščiausiasis Teismas patvirtino John Demjanjuk pilietybės atėmimo ir jo deportacijos sprendimus, padarytus žemesniųjų teismų. Dabar liko tik viena apeliacija, prieš jo išdavimą Izraeliui. Jei ir ta apeliacija bus atmesta, šis buvęs nacių kolarantas bus išstremtas į Izraelį. OSI byla prieš Demjanjuką pradėjo 1977 m.

Gvatemalos svečias

Washingtonas. — Amerikoje lankėsi naujai išrinktas Gvatemalos prezidentas Marco Vinicio Cerezo Arevalo. Jis laimėjo prezidento rinkimus penkeriems metams ir pareigas pradės sausio 14 d. Jį pirmieji viceprezidentas Bush, išdėdė sekr. J. Baker ir aukšti valstybės departamento valdininkai bei Kongreso nariai.

Civilinės valdžios Gvatemala neturėjo jau 20 metų, kraštą valdė įvairios karininkų chuntos. Naujasis prezidentas yra krikščionis demokratas, gavęs antrajame rinkimų runde apie 69 nuoš. visų balsų. Jis pasakė spaudai, kad jo svarbiausias uždavinys įvesti Gvatemaloje demokratine sistemą, kurios taip ilgai nebuvo. Jam reikės kaimynų supratimo ir paramos, reikės kantrybės ir daug kieto darbo. Jis pažadėjo vesti Gvatemalą „aktyvaus neutralumo“ keliu. Jis nesmerkė Nikaragvos sandinistų, tačiau smerkia visus „smurto sprendimus“. Kiekviena Centrinės Amerikos valstybė turi teisę pati surasti keliuos sprendimą savo tautos problemas, pasakė Gvatemalos būsimasis prezidentas, 43 m. amžiaus politikas.

Maskvos žiema šaltesnė be vodoros

Maskva. — Senais gerais laikais maskviečiai galėjo sušilti šaltais žiemos vakarais išgerdami vodoros, rašo britų „Economist“. Tarybinis žmogus galėdavo nusiraminti, kad nežūrint tuščių lentynų maisto parduotuvėse, jo šeimai niekad nepritrūks vodoros. Dabar dienos pasikeitė, kai birželio mėnesį Gorbačiovas paskelbė savo kampaniją prieš alkoholį. Daug Rusijos valdovų yra bandę sublaivinti savo tautą, tačiau niekam iki šiol nepavyko. Gorbačiovo kampanija jau pradėjusi duoti vaisių. Pesimistai pripažįsta, kad šimtmečių įpročius sunku panaikinti per kelis mėnesius, tačiau valdžia šį kartą į reiką žiūri rimtai.

Specialistai apskaičiavo, kad alkoholiškai ir girtuokliavimą įpranta būdami jauni, todėl pakelta pirkėjų amžiaus riba nuo 18 metų iki 21 m. Uždrausta alkoholinius gėrimus parduoti anksčiau kaip 2 val. po pietų. Milicija čumpa girtus gatvėse ir Maskvoje jie beveik pradingo. Tie, kurie nori nusipirkti legalų buteliuką legalioje parduotuvėje, turi šaltįje kelias valandas išstovėti eilėje. Šalia dabar laikraščiuose išplėtos kampanijos prieš girtuokliavimą, nuo sausio 1 d. pasirodys naujas žurnalas, skirtas blaivybės propagandai.

Gorbačiovas Maskvoje vadi-

namas ne „generalny sekretar“, o — „ministeris sekretar“, nes jis įsakė gaminti gazuotus vandenius, vaisių sunkas ir lemondus. Oficialiuose valdžios ar partijos banketuose nebėra oficialių tostų už aukšto svečio sveikatą ar už taiką. Stikluose, kur anksčiau būdavo vodoros, dabar — mineralinis vanduo. Viršūnių konferencijoje, kur prezidentas Reaganas susitiko su Gorbačiovu, pietų metu užsienio reikalų ministeris Edward Shevardnadze tyliai pasakė kaimynui, žiūrėdamas į kaviaro lėkštę ir vodoros butelius: „Šiomis dienomis ir vyriausybės vadams tenka važiuoti į Zėnevą gauti stikluoką“.

Respublikų, apskričių ir miestų vadai, sekdami vyriausio vado pavyzdžiu, skelbia savo vietovėse „sausos mėnesius“, kaip varžo alkoholio naudojimą. Spauda skelbia, jog kampanija prieš alkoholį jau duoda puikių vaisių: sumažėjo nusikaltimai, mažiau pravaikštų įmonėse. Šeimos mažiau skiriasi, nes anksčiau daug šeimų suirdavo dėl girtuokliavimo. Kai kurie straipsniai sako, kad anksčiau sovietų šeimos visą trečdalį savo pajamų išleisdavo degtinei ar vynui pirkti.

Šalia gerų žinių, atsirado ir blogų. Milicijos žiniomis, daugiau surandama nelegalių naminės degtinės, „samogono“ voryklų. Maskvos kosmetikos parduotuvės sustabdė ryto valandomis odekono pardavinėjimą. Įmonėse dažnai dingsta pramonės alkoholio kiekiai, daugiau žmonių apsinuodija įvairiais pramoniniais spiritais. Neseniai Maskvoje žuvo šeši vyrai, prisigėrę methanolio. Tai buvo spalio revoliucijos šventės išvakarės. „Izvestija“ rašė, jog viena ligoninė turėjo iškviešti miliciją, nes atvežti methanolio prisigėrę vyrai buvo beveik pamišę ir sėsėlės negalėjo jų sutvarkyti.

Degtinės suvaržymai sukėlė ir ekonominių problemų, sumažėjo vyriausybės pajamos. Nukentėjo vynuogės augina rajonai. Kolūkiai skundžiasi, kad niekas nenori pirkti jų vynuogių, kitų vaisių. Net 650 degtinės voryklų turėjo keisti savo uždavinius. Valdžia įsakė joms gaminti krakmolą ar vaisių uogienę, vietoj vyno.

Neseniai „Novoje Vremia“ žurnalas įrodinėjo, kad šie blogi girtuokliavimo papročiai buvo feodalistų ir užsieniečių kaltė. Senovės rusai lengvai gerdavo midų, gamintą iš bitių medaus. Degtinę atvežė užsienio pirkiai keturioliktame šimtmetyje. Alkoholizmas pirma pasklido dvaruose tarp aristokratų, o iš ten pateko į liaudį, rašo žurnalas. Dabar šia yda reikia nusikratyti ir sekti išmintingiosios partijos pavyzdžiu.

KALENDORIUS

Gruodžio 19 d.: Gregorijus, Faustina, Gerdvilis, Rimantė.
Gruodžio 20 d.: Julius, Atala, Sigita, Grožvilė.

ORAS

Saulė teka 7:13, leidžiasi 4:22.
Debesuota, gali snigti, temperatūra dieną 15 l., naktį 5 l.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Dievo Apvaizdos parapija ir šiais metais rengia Naujų Metų sutikimą. Stalus galima rezervuoti pas Marytę Petrušienę, tel. 525-0294 ar Juozą Jakštį, tel. 937-0135. Bilietus galima įsigyti ir klebonijoje pas Aldoną Milmantienę, Edį Kasputį ar Juozą Jakštį. Dalyvavimo kaina 20 dol., bet gausite 2 dol. nuolaidą jeigu įsigysite bilietus iki gruodžio 25-tos dienos. Svečių patogumui klebonas sutiko atnašauti Mišias Naujų Metų sutikime 7:30 v.v. Dievo Apvaizdos parapijos taryba kviečia visus dalyvauti Naujų Metų sutikime. Sutikite naujus metus savo draugų ir bičiulių tarpe. Sutikime lauks šiltas ir šaltas maistas, alus ir minkšti gėrimai, pizza ir šampanas, balionai ir kepurės. Vakariene ir šaltus užkandžius ruošia Stasė Matveikienė. Šokiams gros Rimo Kaspučio orkestras. Veiks baras, kuriame įsigysite gėrimus prieinama kaina. Detroito, Windsorio ir apylinkių lietuvių dalyvauti kviečia Dievo Apvaizdos parapijos taryba.

TRUMPAI

Bernelių Mišios Šv. Antano bažnyčioje Detroito bus gruodžio 25 d. 10:30 val. ryto. Vidurnakčio Mišijų nebus. Taip daroma dėl patogumo, kad visi galėtų suvažiuoti ir atšvęsti Šv. Kalėdas tuo pačiu laiku. Šv. Kalėdų vakarą pakeičia šv. Vėlyvųjų Mišijų, nes parapijos susirinkime taip buvo nubalsuota.

Detroito vyskupas Šv. Petro bažnyčioje švęs bendrą absoliuciją visiems atvykusiems specialiomis pamaldomis Šv. Petro bažnyčioje gruodžio 20 d. 7 val. vak. Parapijos klebonas kun. Kazimieras Butkus lietuviams šį patarnavimą jau daro keletą metų. Pasinaudokime šia privilegija prieš Kristaus Gimimo šventę.

Bendros kūčios šv. Antano parapijos salėje bus gruodžio 22 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Kūčias ruošia „Švyturio“ jūros šaulių kuopa. Visi prašomi laiku užsiregistruoti.

S. Slizys

JUBILIEJUS IR KONCERTAS

Balfo 76-tas skyrius 40-mečio jubiliejų atšvęs Los Angeles vyru kvarteto koncertu, lapkričio 29 d., Kultūros centre, Southfield, Michigan.

Oficialioji dalis buvo trumpa. Ją pradėjo ir pravedė šias eilutes rašanti Balfo direktorė. Apgailėstauta, kad skyriaus šventė praėjo be vyriausio šeiminių. Skyriaus pirm. Alfonsas Juška tuo metu buvo ligoninėje.

Invokacija sukalbėjo Šv. Antano parapijos klebonas, skyriaus vice p-kas kun. Alfonsas Babonas. Prisiminė mirusius baltininkus.

Manija Kasevičienė trumpai apibūdino skyriaus pirmųjų veiklą—darbus. Balfo centro valdybos atstovas žurnalistas Vytautas Kasniūnas buvo pagrindinis kalbėtojas. Savo dalyvavimu, turininga trumpa kalba, perduodamas ir Centro valdybos pirmininkės Marijos Rudienės sveikinimus, jis praturtino šią šventę.

Sveikinimai buvo priimami tik raštu. Sveikino: Detroito Lietuvių Kultūros klubo valdyba, Stasio Butkaus šaulių kuopa, Tautinės sąjungos skyrius ir Vilniaus Krašto Lietu-

vių sąjungos Detroito skyrius, JAV LB-nės Detroito apylinkės valdyba, Susivienijimo Amerikoje 200 kuopa, Detroito Ateitininkai, „Gabijs“ ir „Baltijos“ skautų tuntai, buvęs Balfo direktorius Vytautas Kutkus perdavė Lietuvių Bendruomenės Michigano apygardos ir Lietuvių Žurnalistų sąjungos Detroito skyriaus sveikinimus.

Los Angeles vyru kvartetas meninę dalį atliko pasigėrėtinai. Jų dainos skambėjo puikiai. Kvartetas ne tik geri dainininkai, bet ir puikūs artistai. Kvarteto programoje buvo šešiolikla dainų, dar kelias padainavo dalyviams keliant ovacijas. Paskutiniame išėjime į sceną kvartetas buvo iškvieštas su Jonušo maršu. Juos iškviestė direktoriai Razauskienė ir Petronis. Maršui grojant, kiekvienam iš jų buvo pristigta balta gėlė. Kun. Babonui pradėjus padėkos žodžius, maršo garsai nutilo. Programa baigta Tautos Himnu.

Los Angeles vyru kvarteta sudaro: E. Jarašūnas, B. Seliukas, A. Polikaitis, R. Dabšys, vadovas muz. A. Jurgutis. Jų išleista plokštelė „Tu man viena“ visi stengėsi įsigyti ir gauti autografus. Kvartetas honoraro atsisakė, kelioninių gėrybių paaugojo Balfui. Pranas Zaranka, dainavęs muz. Broniaus Budriūno kvartete su Antanau Polikaitiu dar jaunystės laikais Detroito, pakviestas prie mikrofono, deklamavo ir dainavo savo sukurta eilėraštį Los Angeles vyru kvartetui.

Salės papuošimu ir vaisėmis rūpinosi Ona Šadeikienė, jai talkino: sūnus Stasys, Antanina Jonynienė, Lydija Mingėlienė, Liuda Macionienė, Tina Condron. Kavą pilstyti atsidarė daugiau tautininkų. Pyragus iškepė ir padovanojo: Adelė Poderienė, Stasė Šimoliūnienė, Kristina Daugvydienė, Eugenija Bulotienė, Ona Šadeikienė ir visos jau suminėtos tautininkės. Skanių, lietuviškų išrūkytų dešrų, pagal Sofijos Vasiulienės skoni, padovanojo Rožė Razauskienė. Geros rūšies šampaną padovanojo Leonas Petronis, jis buvo ir to vakaro „kaltininkas“. Jam buvo sudainuota — „Valio, valio, ilgiausių metų“....

Šviesas ir muziką per garsintuvus tvarkė Audrius Butkinas. Bilietus platino Vladas Stalkus ir Romas Macionis.

Keturdesimtmečio jubiliejus jau praityje.

R. Razauskienė

PENKERI METAI BE KAROLIO BALIO

Taip, penkeri metai... Kalėdų giesmės aidint, išpuostų eglaičių švieselėms mirguliuojant, 1980 m. gruodžio 23 Karolis Balys mus visus paliko. Sakau mus visus, ne tik šeimą, nes nebuvo Detroito lietuvių, kuris Karolio nepažintų, jo vaidybos talentų, jo deklamacijomis nesigerėtų, jo nemėgtų.

Gimęs Rygoje 1906 m. lapkričio 29, mažametis su tėvais į Lietuvą grįžęs, vaikystę ir pirmuosius jaunystės metus praleido Skapišky, Rokiškio apskrityje. Išvykęs į Kauną laimės ieškoti, iš pradžių pasė gaves paprasčiausią laisvės darbą, įstojo į suaugusiųjų gimnaziją. Su aukštesnėmis gimnazijos klasėmis vis kildamas ir tarnyboje, brandos atestata įsigijęs pasiekė vieno skyriaus vedėjo pakopą. Paštų

Jubiliejinėje Detroito skautijos 35-mečio sukakties iškilmingoje sueigoje linksmai nusiėkiosios „Gabijs“ tunto vyr. skautės.

tarnyboje dirbo keliuose Lietuvos miesteliuose ir miestuose.

Bet ne valdininko tarnybos, sau ir šeimai duoną pelnė mums Karolį paliko neužmirštamam, o jo meilė teatrui. Tarnaudamas Klaipėdoje, Kaune ir Vilniuje, jis ne tik aistringai lankė teatrų spektaklius, bet ir pats vaidybos mokėsi studijoje. Tik savo talento, karui užgriuvus, Lietuvoje nebebuvo progos panaudoti. Apsigyvenęs Detroito, gavęs lengvą inspektoriaus darbą automobilių dalių imonėje, vis daugiau ir daugiau ėmė įsijungti į lietuvių sceninę veiklą. Jo talentą aukštai vertino ir Dramos mėgėjų sambūrio vadovė Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė, ir dramų kolektyvo „Alka“ vadovas Justinas Pusederis. Per šią abiejų dramų kolektyvų žydėjimo metus, tarp 1949 ir maždaug 1960-tųjų, viename ir kitame Karoliui teko atlikti daugelį pagrindinių vaidmenų. Jo vaidyba dažniausia prilygdavo profesionalo, ne mėgėjo vaidybai. Kaip ir pridera geram aktorui, scenoje regėdavom nebe Karolį Balį, o jo sukurta, visiškai kita žmogų. Ne tiek dėl aktorių stokos, kiek dėl publikos abejingumo abiejų dramų kolektyvams darba labai sulėtėjęs ir tik kokią kartą per metus spektaklį (dažniausia jau muzikinį, su jaunimu) suruošiant, Karolis ir čia nuo scenos nesitraukė. Kai publika labai šiltai sutiko 1979 metais J. Pusederis pastatytą A. Gustaičio „Sėkminių vainikų“, kuriame Karolis puikiai vaidino samdino Jono rolę, nutarta veiklą pakartoti ir 1980 metais. Deja, J. Pusederis jau buvo iškelias amžinybėn, tad Karoliui teko ne tik pagrindinę vyro rolę, bet ir režisūros našta. Vaikalo įspūdingas spektaklis įvyko 1980 m. lapkričio 15, kai Karoliui buvo likę tik 28 dienos....

Scenos spektakliams retėjant ir retėjant, Karolis atskleidė dar vieną giminingą scenai talentą — deklamotojų. Tai jis atlikdavo ir salėse, prieš publiką, visokių tautinių švenčių bei minėjimų metu, ir lietuviškose radijo transliacijose. Jo balso klausyti būdavo tikra atgaiva.

Šitoki, nors keliais sakiniais, prisimenu Karolį Balį, kurio išėjimas prieš penkerius metus suteikė daug skausmo ne tik jo žmonai Stefanijai, sūnui Kęstutui, bet ir šimtams jo talento gerbėjų. Tie penkeri metai, deja, „naujo stulpo“ po Karolio išėjimo mums nepastatė, tad jo netekimas juo skaudesnis.

Alfonsas Nakas

Kiekvienas žmogus gali būti šventuoju ar didžiausiu nusidėjėliu. Ar paims viršų pirmasis, ar antrasis, tai pareina nuo tos linkmės, kurią pasirinko valia, ir nuo tos jėgos, kurios jis įsigys.

M. Pečkauskaitė

Aleksandras Pakalniškis, Jr.
3948 S. Artesian
Chicago, IL 60632

Apolonija Žiaušienė
4 Bartlett St.
Amsterdam, NY 12010

„Vyčių veiklos“ korespondentus, bendradarbius ir skaitytojus sveikiname šv. Kalėdų proga.

Vyčiams linkime sėkmingos veiklos ateinančiais 1986-tais metais.

Redaktoriai:
Apolonija Žiaušienė
ir
Aleksandras Pakalniškis, Jr.

VISI KELIAI VEDA Į ROMA

Kaip iš kiekvieno didesnio miesto aerodromo, taip ir Romoje tenka pavažiuoti, kol pasieki Via Casalmontato 20. Tai Lietuvių kolegija, populiariai vadinama Villa Lituania. Du dideli bokštai puošia šiuos tvirtovės primenantčius rūmus. Iš tiesų tai ir buvo vienos italų šeimos buveinė neramiais laikais.

Atvykusiems iš Amerikos lyg ir jaučiau, kai sužinai, kad šiuos rūmus nupirko Brighton parko (Chicagoje) Nekalto prasidejimo parapijos klebonas prelatas A. Briška. Jo bronzinį biustą tuojau ir pamatai vestibulyje. Čia pat ir kito geradarių biustas — prelato Mendelio.

Prelatas A. Briška netik nupirko šiuos imponantiškus rūmus, bet taip pat paaugojo pakankamai pinigų pastatyti pastatą kieme. Dabar čia yra kambariai su arti 110 lovų, kurie svetingai priglaudžia Romą lankančius lietuvius.

Tačiau svetingumui neužtenka vien tik lovų, patogumų, pastatų. Reikia ir žmonių, kurie sudarytų jaukią atmosferą. Atvykusius svečius priima šv. Katarinos iš Egipto seserys, kurios tvarko visus namų reikalus. Visa šių namų siela yra žemaitis, prelatas Antanas Jonušas.

Būdamas aukštaitis, visa

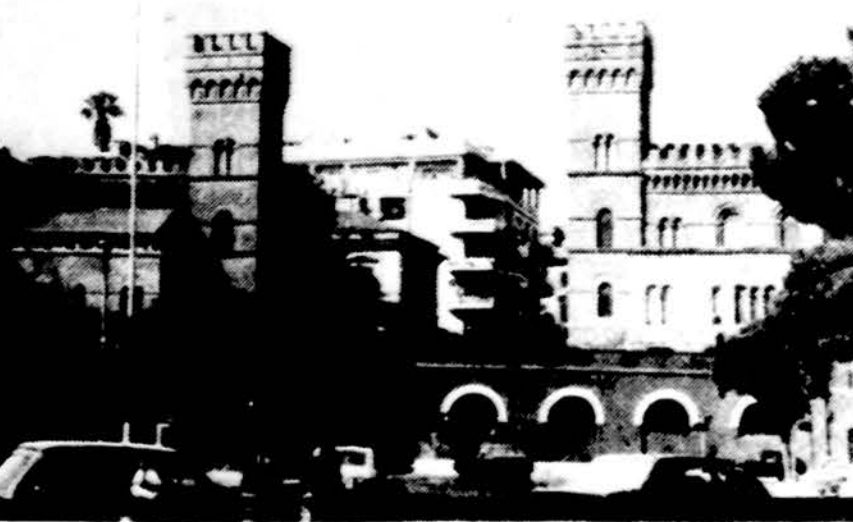
dos maniau, kad lietuviškas vaivšingumas priklausau daugiausiai aukštaitiams. O tereikėjo atkelti į Romą, kad šis įsitikinimas būtų iš pamatų sugriautas. Prelatas Jonušas ne tik maloniai priėmė, bet aprodė daugelį Romos ir apylinkių vietovių, kurių be jo pagalbos nebūčiau matęs. Ir kaip jis randa laiko, prie visų daugybės pareigų susijusių su keliautojų aprūpinimu! Išdidumo pažadas, maniau, kad tokia atyda skirta man asmeniškai, bet pasikalbėjęs su kitais keliauninkais, supratau, kad prelatas priima visus kuo nuoširdžiausiai.

Man labai patiko Villa Lituania rami nuotaika. Čia po varginančių kelionių po Romą, lankant bažnyčias, muziejus, istorines vietas, gali tikrai pasilsėti jaukiame kambarielyje arba kiemelyje tarp rūpestingai prižiūrimų gėlių.

Prelato dėka teko aplankyti kapus ir pamatyti lietuvių koplytėlę. Taip pat apžiūrėjome ir didžiulę Saleziečių spaustuve, kurią vedėjas Aleksandriavičius maloniai aprodė. Amerikoje tokių spaustuvių nemažai. Čia spausdinama nemažai lietuviškų spausdinių, ir labai puikiai atliktų. Tik turui prisipažinti, kad man ji nelabai patiko — mat per daug tvarkinga ir per daug švari. Amerikoje rasi kitaip....

Turiu pridėti, kad Villa Lituania paskirtis nėra tik priimti keliauninkus. Čia randa prieglobstį studijuojantieji Romoje ir besirušiantieji kunigystės luomui. Tai ir yra tikroji šių rūmų paskirtis. Per šią kolegiją yra perėję arti 100 lietuvių, pasisėmę reikalingų mokslo žinių. Išsiskirstę po pasaulį, jie eina sunkias dvasiškių pareigas.

VI. Vijeikis

Šv. Kazimiero lietuvių kolegija Romoje, kurią piniginiai remti įsipareigojo Lietuvos Vyčiai Amerikoje.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių neaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo gautų prašymų.

Red. prierašas: Vladas Vijeikis yra nuširdus Lietuvos Vyčių organizacijos rėmėjas. Jo spaustuve yra atliekami Vyčių organizacinio biuletenio spaudos darbai. Susižavėjęs lietuvių kolegijos vaivšingumu, buvo maloniai nustebinamas žinia, jog Lietuvos Vyčių organizacija šią kolegiją yra „adoptavusi“, ją didesėmis sumomis yra užsiangažavusi remti.

DR. VILJAS BAJAJ

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(aukliai nuimami ofise).
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477; Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIUNAS

SPECIALYBĖ VIDAUS IR KRAUJŲ LIGOS
Nechirurginis išsipleišusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Tel. RE-lance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS

DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Pirma trečiadi. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtadi. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

Dr. Tumasonio ofisa perėmė

DR. S. LAI

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4

6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Tel. 436-7700

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS — CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. 742-0255

Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Chicago Eye Institute

4200 N. Central Ave.

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

8104 S. Roberts Road

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 563-0700

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

„Contact lenses“

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė — VIDAUS IR

PLAČIŲ LIGOS

2636 W. 71st St. Chicago, Ill.

Tel.: 436-0100

10522 S. Cicero St., Oak Lawn, Ill.

Tel.: 636-2992

Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ PUSLIS IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.

Šešt. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

776-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS</

Ne, dar negriūva dangus —

KATEDROS VARDAS GYVUOJA!

Illinois universiteto lituanistikos katedra jau veikia, ruošia studentus ir švietimui akimis žvelgia į ateitį.

Užtat ji pelnytai susilaukia mūsų visuomenės dosnios paramos. Bet ne tik jos: retkarčiais katedrą užkliudo ir kai kieno neįsimintinas priekabės. Ne per seniausiai vienam laikrašty supliurpta, jog pakeistas lituanistikos katedros vardas (ir, žinoma, mums nepalankia prasme). Kartais nepagrįstuose ganduose vis dėlto būna kažkas „panašaus į teisybę“. Šiuo atveju tos teisybės neįmanoma nė krislėliu įžiūrėti. Niekaš katedros vardo nepakeitė ir, svarbiausia, nesulė, neprasė ir net negalvojo pakeisti. Nuo to laiko, kai pasirašyta sutartis, iki šios dienos katedros vardas buvo ir lieka tas pats: lietuviškai — Illinois universiteto lituanistikos katedra, angliškai — Endowed Chair of Lithuanian Studies at the University of Illinois.* Ir ateity jis liks tas pats, nes toks jis užfiksuotas raštiška sutartimi, ir, kiek žinom (o katedros reikalus sekam labai atidžiai), jokiam jos vardo pakeitimui nėra nei intereso, nei mažiausios priežasties.

Beje, įstaigos vardo pakeitimas nėra koks nors negirdėtas reiškinys. Užpėnai visas universitetas iš „University of Illinois/Chicago Circle Campus“ pavojo į „University of Illinois at Chicago“. Toks vardo sutrumpinimas atliktas grynai patogumo sumetimais. Kartais pakeitimas būna esmingesnis, atspindintis pasikeitusią tikrovę. Bet tokia galimybė lituanistikos katedros neliečia, nes, pagal sutartį, ji buvo tik tam ir įsteigta, kad puoselėtų lituanistikos studijas (ir nieko daugiau), ir jos vardas šią paskirtį absoliučiai tiksliai atspindi.

Tiesa, vienos su katedra susijusios įstaigos pavadinimas tai iš tikro esmingai pasikeitė — bet visai ne lituanistikos katedros, o tik to departamento (arba skyriaus), kuriam katedra priklauso! Ir pasikeitė tas pavadinimas ne į blogą, o (mūsų požiūriu) — kaip tik į gerą pusę. Štai to reikalo smulkmenos.

Juk savaime aišku, jog universiteto dėstomieji dalykai surišiami su tam tikrais dalykais ar mažiau giminę grupę, iš kurių sudaromi universiteto moksliniai padaliniai. Kai kurie padaliniai savo ruožtu suskirstomi į mažesnius padalinius, šie — į dar mažesnius, ir taip toliau iki paties mažiausio. Illinois universiteto mažiausios padaliniai pavadinti „kolegijomis“ (colleges), o pastarųjų skyriai — „departamentais“ (departments). Departamentai savo ruožtu susideda iš poskyrių, kurių pats mažiausias — individualioji profesūra. Taigi profesūra yra mokojojo personalo pagrindinė celė, iš kurių sudaromos visos kitos.

Profesūrų irgi esama įvairių rūšių ir visokio rango. Viena jų — vadinamoji „katedra“ (chair). Tai išskirtinai garbinga profesūra, su ypatingomis privilegijomis, įsteigta kokio nors mecenato (dažnai jo vardu ir pavadinta) ar kitaip neribotam laikui finansiškai įtvirtinta, pereinanti įvairiems jos valdytojams iš kartos į kartą ir taip metų metais kaupianti savo prestižą ir garsą. Tokia yra ir mūsų lituanistikos katedra, šiuo metu užimama pirmojo jos

valdytojo prof. dr. Broniaus Vaskelio.

Tačiau katedra, kokia garbinga ji būtų, negali kyboti ore, lyg vėlė be vietos. Kaip kitos profesūros, taip ir katedra turi priklausyti kuriam nors departamentui — aišku, pagal tą mokslą, kuris katedroje dėstomas. Suprantama, kad mūsų katedros steigėjams šis reikalavimas sudarė keblumą.

Bet pradėkim tą istoriją iš kito galo, nuo stambiausiojo vienet — paties universiteto.

Pirmiausia juk reikėjo pasirinkti universitetą — ir turbūt dar atsimenam, kiek čia buvo vargo, aiškinimų ir net susipykimo... Galų gale apsisistatė prie Illinois universiteto Chicagoje. Gerai, bet kur tokiame dideliame universitete tą lituanistikos katedrą priglauti? Visų pirma — kurioje kolegijoje? Aišku, kad ne architektūros ir ne biznio administracijos, ne inžinerijos ir ne medicinos, ne farmakologijos ir ne odontologijos, o tik — vadinamųjų laisvųjų menų ir mokslų (Liberal Arts and Sciences). Gerai, bet ir vėl: kuriam šios didžiulės kolegijos departamente? Jų gi net per 20! Ir vėl aišku, kad ne antropologijos, ne biologijos, ne chemijos, ne geografijos, ne komunikacijos mokslų ir teatro, ne filosofijos, ne fizikos, ne matematikos, ne muzikos, ne psichologijos, ne politinių mokslų ir ne sociologijos... O taip pat ir ne anglų, prancūzų, vokiečių ar ispanų—italų—portugalų kalbų departamente.

Bet kurių vėlinių tada slavų? Kodėl, pvz., ne lingvistikos (kalbotyros) departamente? Deja, atsakymas toks: kalbotyros skyriuje netiktų dėstyti kokio nors krašto literatūrą ar istoriją (o lituanistika be šių dviejų sričių neapsieina). Tai kodėl ne klasikinių studijų departamente? Čia atsakymas ir vėl trumpas: lietuvių kalba, nors viena seniausių, netaikoma klasikine, nes ji senovės laikais nepaliko jokių rašytinių paminklų (mūsų rašytinė prasidėjo tik per Renesansą...).

O gal iš lituanistikos katedros padaryti visiškai atskira, savarankiška departamenta? Bet taip niekine, katedra — per mažas objektas, kad vieną vieną taptų pilnu departamentu...

Tad liko tik toks pasirinkimas: arba visai nuo katedros atsiskirti, arba laikinai ją priglauti slavų kalbų ir literatūrų skyriuje.

Žinoma, visuomet buvo, yra ir bus tokių, kurie tvirtins, kad Amerikoje jokių lituanistikos katedrų nereikia (taip mano, pvz., reorgai ir bimbinkiniai). Steigėjams tačiau atrodė, jog „spjauti ant katedros“ vien dėl to, kad reikės dirbti po bendru stogu su slavais, būtų tas pats, kaip spjauti ant Lietuvos nepriklausomybės vien dėl to, kad ta nepriklausomybė Lietuva nebūna atgavusi visų savo etnografinių žemių. Amerikiečiai tokį galvojimą pavadintų „cutting off one's nose to spite one's face“.

O vis dėlto — kodėl su slavais, bet ne, pvz., germanais? Ir kuria prasme katedra buvo tik laikinai priglauta slavų departamente? Ir kas per vieni tie slavai, su kuriais lietuviai susimetė? (Juk ir slavai slavams nelygūs!) Pagaliau — kas iš viso tai per „departamentas“? Kokios vyrauja jame nuotaikos? Kodėl ir kaip neseniai buvo pakeistas jos vardas (ir ką tai reiškia)? Be to — jeigu mūsų katedrai tai tik laikina pastogė, kokios gi kitokios — ir šiuo metu — perspektyvos nusimato ateityje?

Apie visa tai — rytoj.

M. Dr.

AR GENEVOJE KALBĖJO APIE BALTIJOS VALSTYBES

Pire „viršūnių konferencijos“ temos grįžtant

JUOZAS KOJELIS

Lapkričio 19-20 d. Genevoje įvykusios „viršūnių konferencijos“ vaisiai, prezidento Reagano žodžiais, galės pasirodyti tik už mėnesių ar metų, jei iš viso tokių vaisių bus. Šiuo metu tarp Washingtono ir Maskvos sumažėjo apsišaudymas žodžiais, bet faktinio atlydžio pastebėti negalima. Reaganas ir Gorbačiovas pagrindiniai svarstė keturias temas: ginklų kontrolę, regioninius konfliktus, žmogaus teisių pažeidimus ir ekonominius bei kitus abi puses liečiančius klausimus.

Praejus mėnesiui nuo konferencijos, nieko negirdėti apie bet kokią pažangą ginklų kontrolės derybose, sovietų agresiją Afganistane, Centrinėje Amerikoje ir Afrikoje tebevyksta ir žmonių spauda sovietų imperijoje nepalengvėjo. Tiesa, Maskva ir Vakarų išleido gydytis Sacharovo žmogą, bet ir tai su užsiūta burna. Tik plėšrūs Amerikos biznierių, užuodę pelną, šimtais skuba į Maskvą, kaip išsilgti Gorbačiovo svečiai.

Lietuviškas įnašas

Tema, koks buvo lietuviškas įnašas į konferenciją pasirodymo procesą, esu praityjęs lietuvių ir padaręs išvadą, kad pastangos nebuvo patenkinamos. Pats Washingtonas prieš konferenciją buvo parodęs tam tikrą dėmesį pabaltiečiams, kaip pabaltiečių organizacijų atstovai pakviesti pokalbiui ir Baltuosius rūmus ir tarp 20 pakviestų didžiųjų religijų reprezentantų priešpriešose su prezidentu dalyvavo vysk. Paulius Baltakis ir kun. Kazimieras Pugevičius. Grįžęs iš Genevos, prez. Reaganas savo kalboje Kongrese minėjo lietuvių vyskupą.

Iš lietuviškų veiksmų, kiek turimi duomenys rodo, daugiausiai dėję pastangų Lietuvių Bendruomenės veikėjai, kad „viršūnių konferencijoje“ nebūtų pamirštos Pabaltijos valstybės. Jau rugpjūčio viduryje JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Jonas Urbanas laišku kreipėsi į PLB valdybos pirmininką V. Kamantą, prašydamas jį organizuoti visas PLB kraštų valdybas, kad kreiptųsi į prezidentą Reaganą, kaip laisvojo pasaulio lyderį, kad pokalbio metu reikalautų sovietus grąžinti Pabaltijos kraštų žmonėms išplėstą laisvę.

Urbanas taip pat raštu kreipėsi į tuometinį JAV LB krašto valdybos pirmininką, prašydamas imtis iniciatyvos suorganizuoti plačios apimties pasitarimą akcijai ryšium su „viršūnių konferencija“ aptarti.

Iš antros pusės, tuometinis JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas skatino tuo reikalu akciją apylinkėse. Savo rugsėjo 12 pasiūlytame rašte prezidentui pradžioje primena, kad jis birželio 14 paskelbęs „Baltų laisvės dienos“ proklamaciją ir dar kartą užakcentavęs Pabaltijos valstybių okupacijos nepripažinimo principą, ir kad „laisvė ir tautinė nepriklausomybė yra visos žmonijos prigimtine teisė“.

Toliau savo rašte Jonas Urbanas dėstė: „Pone prezidentė, lapkričio mėn. įvyksias „viršūnių“ susitikimas su Gorbačevu sudaro gerą progą patvirtinti mūsų krašto įsipareigojimus tiems principams. Jūs turite kalbėti už tuos, kurie patys kalbėti negali. Yra labai svarbu, kad Gorbačevas suprastų, jog Amerika yra tikrai įsipareigojusi remti milijonus žmonių, kuriems Sovietų Sąjunga, didžiausia pasaulyje kolonizacinė galybė, yra paneigusi tautinį apsisprendimą ir pagrindinę žmogaus teisę“.

Nurodęs, kokios tarptautinės sutartys saisto Sovietų Sąjungą, bet kurių ji nesilaiko, Urbanas rašte apeliuojama į prezidentą, kad „teisė Pabaltijos valstybėms laisvai apsispręsti turėtų būti Jūsų susitikime su Gorbačevu vienas iš pagrindinių klausimų“.

Atšaukti Molotovo-Ribbentropo paktą

Naujai išrinktasis JAV LB krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys savo lapkričio 7 d. rašte prezidentui Pabaltijos valstybių laisvės reikalui kelia naujus argumentus: Molotovo-Ribbentropo paktą, Europos parlamento rezoliuciją, Lenino padarytą „laisvo apsisprendimo“ definiciją ir kt. Jo rašte sakoma: „JAV LB... prašo Jus, p. Prezidentė, įvyksiančioje Genevos konferencijoje apeliuoti į Gorbačevą, kad atšauktų 1939.VIII.23 ir IX.28 Molotovo-Ribbentropo paktą su visais slaptaisiais protokolais

ir kad panaikintų tuose protokoluose išreikštas gėdingos sovietų—nacių konspiracijos prieš Pabaltijos tautas pasekmes. Tai reiškia Pabaltijos respublikų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — dekolonizavimą ir jų nepriklausomybių bei teritorinio integralumo atstatymą pagal 1920 metų taikos sutartį tarp Estijos, Lietuvos ir Latvijos, iš vienos pusės, ir Sovietų Rusijos, iš antros...“

Nurodęs valstybes, kurios nepripažįsta okupacijos, Gečys sako, kad „Pabaltijos valstybėse niekad nebuvo prarastas plebisitas jungtis prie Sovietų Sąjungos, ir rinkimai organų, kurie pritarė inkorporacijai, buvo apgaulingi ir negalioja“.

Išskėlęs kai kuriuos kitus argumentus, naujasis JAV LB krašto valdybos pirmininkas daro tokią išvadą: „Atsisakę Molotovo-Ribbentropo pakto ir atstatę Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės bei teritorinį integralumą, sovietų vadai padarytų žymų įnašą į atstatymą pasitikėjimo iškilmingais sovietų pažadais bei laisvai prisimtais tarptautiniais įsipareigojimais“. Rašte taip pat prašoma kelti politinių kalinių klausimą.

JAV LB krašto valdybos pirmininko raštą prezidentui pasiuntė PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas, papildydamas jį trumpomis pastabomis. Daliai PLB finansuojama į Genevą vyko Gintautas Damašytė.

Akcija apylinkėse

Pasirodymai Genevos konferencijai vyko tuo metu, kai JAV LB dėstimosios tarybos krašto valdyba jau buvo baigianti savo kadenciją ir pareigų dar neperdavusi XI.23 tarybos krašto valdybai. Tačiau tam tikras judėjimas, organizuojamas Visuomeninių reikalų tarybos, vyko ir apylinkėse. Los Angeles ir Santa Monica apylinkėse buvo prarasta individualių laisvų rašymo akcija. Čia stipriai pasidarbavo PLJ sąjungos valdybos nariai, ypač Tadas Gintautas Dabys ir LB Santa Monicos apylinkės pirmininkas Vladas Velza. Per porą savaičių iš čia į Baltuosius rūmus išėjo apie 300 laisvų. Santa Monicos apylinkės pirmininkas nauja argumentacija apeliuoja į pre-

Įteikia įstatymų laikymo tarnybos žymenį buvusiam policijos vadui J. O'Grady dabar respublikonų kandidatui į Cook County šerifo vietą. Iš kairės: programos pirm. Juozas Kulys, James E. O'Grady ir Brighton Parko Liet. namų savininkų pirm. Vitalis Urtas.

zidentą Reaganą. Lietuvos valstybingumo istorija ir dabar vykstančia rezistencija.

Laišką baigia taip: „Paremiame lietuvių tautos kovos dėl laisvės turi reikštis kuo nors daugiau, negu vien žodžiais ir pasisakymais už žmogaus teises. Lietuva yra užsitarnavusi laisvo apsisprendimo teisę ir atstatymo laisvos ir nepriklausomos valstybės. Prašome, prezidentė, susitikime su Gorbačevu priminti jam, kad Pabaltijos valstybių klausimas yra tarptautinė problema ir reikalauja, kad atsisakytų agresinės politikos ir grąžintų laisvę lietuviams ir kitiems pabaltiečiams“.

Reikia manyti, kad daugiau ar mažiau pasidarbavo ir kitos apylinkės. Labai energingai veikė mūsų kaimynai — Kanados lietuviai. Vien iš Toronto ir apylinkių prezidentui Reaganui, kaip laisvojo pasaulio Genevos konferencijoje atstovui, jie pasiuntė apie 3000 laisvų.

Ar kalbėjo apie Pabaltijos valstybes

Pasaulis nežino pasikalbėjimų Genevoje detalių, o tik diskutuotas problemas ir vienos ir antros pusės laikytas bendrąsias pozicijas. Tačiau su pagrindu galima spėti, kad Pabaltijos valstybių klausimas galėjo būti paliestas. Tai spėjimą paremtų argumentai.

Prezidentas Reaganas, prieš vykdamas į Genevą, beveik demonstravo savo kontaktus su Amerikos pabaltiečiais ir kitais Rytų europiečiais, ko niekad nėra atsitikę su kitais prezidentais.

Grįžęs iš Genevos, prezidentas, kalbėdamas Kongrese, rado reikalo paminėti savo susitikimą su lietuvių vysku-

pu (vysk. Paulius Baltakis, OFM). Jo kalbos klausė senatoriai, kongresmanai, kabineto nariai ir aukštieji valdininkai, kariuomenės vadai, diplomatinio korpuso nariai, o taip pat turbūt milijonai žmonių laisvajame pasaulyje. Tai irgi pirmas atsitikimas, kad Amerikos prezidentas tokia proga paminėtų lietuvių vardą.

Valstybės departamento raštas JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkui Jonui Urbanui. Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Robert M. Smalley lapkričio 15 rašytame laiške tarp kitko sako: „Mes pripažįstame, kad Genevos susitikimo pasisekimas priklauso nuo sovietų noro dirbti su mumis atsakingai...“

Mūsų dialogas dėl žmogaus teisių tęsiasi, ir mes esame pasiryžę žmogaus teisių klausimą kelti įvairiuose forumuose. Pabaltijos valstybių statusas yra svarbus šio dialogo elementas (pabrūkta JK). Prezidentas nuolat tvirtai pareiškia Amerikos paramą kiekvienos tautos žmonėms nuspręsti savo likimą. Remiantis tuo principu, mes atsiskome pripažinti prievartinį Pabaltijos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą. Mes ir ateityje akcentuosime globaliniai taikoma individualios laisvės ir žmogaus teisių reikalą, — tai klausimai, be galo svarbūs Pabaltijos valstybėms. Taip pat mes reikalausime, kad sovietai laikytųsi tarptautinių įsipareigojimų, įskaitant ir Helsinkio susitarimus“.

Taigi būtų realistiškesnė prielaida, kad Gorbačiovas iš prezidento Reagano lūpų išgirdo Amerikos nusistatymą Pabaltijos valstybių klausimu.

zacijos komisijos pirmininkas mjr. Bay buvo porą kartų išsišokęs.

Pasikalbėjimai

Su mjr. Bay tekdavo pasikalbėti ir privačiomis temomis. Jis buvo pirmojo pasaulinio karo dalvis. Fronte vadovavo pėstininkų būriui kapitono Rommelio kuopoje. Jis tarnavo vokiečių kariuomenės daliniuose, kurie kovojo Galipolio fronte. Tame fronte alijantams vadovavo gen. Serali. Vėliau mjr. Bay perėjo į artilerijos tarnybą. Jis buvo sunkaus svorio karys.

Pasibaigus pirmajam pasauliniam karui, jis buvo paleistas į atsargą. Civiliniame gyvenime buvo mokytojas. Įpusėjus antrajam pasauliniam karui, jis vėl buvo pašauktas į aktyvią karo tarnybą. Buvo kiek fronte, o vėliau — užnugario tarnyboje.

Vokiečiai ir italai Afrikoje, Rommelio vadovaujami, sėkmingai kovojo prieš anglus. 1942 m. birželio mėnesio pabaigoje Rommelis užėmė Tobruką. Už tai jis buvo pakeltas į maršalo laipsnį. Mjr. Bay ženkliai parodė, kad dabar tarp Rommelio ir jo yra didelis skirtumas: maršalas ir majoras. Šio karo metu ir mjr. Bay pakilo į pulkininko leitenanto laipsnį.

Kartą jis pasakojo, kad Vokietijoje nebegaminami laikrodžiai žadintuvai, nes Vokietija paduro. Vokietijoje nėra ir nežinomo kario kapo, nes Vokietijos visi žuvę kariai yra žinomi. Norėjau jam pasakyti, kad po šio karo bus daug nežinomų vokiečių karių kapų, o laikrodžius žadintuvus gamins gal ir keli Vokietijos laikrodžių fabrikai, nes karo eiga pasiviro vokiečių nenaudai. Bet taip nepasakiau.

Jis pasakojo, kad šis karas iš dalies yra ideologinis karas, nes kovojama prieš komunizmą. Gaila, kad didesnę pasaulio dalis kovojanti komunistų pusėje. Japonai kovoja ne dėl vokiečių gražių akių,

bet dėl savo interesų. Kitas pasaulinis karas jau gali būti rasis karas, kuriame spalvotieji kovos prieš baltuosius. Jei spalvotieji tą karą laimės, jie išžudys visą baltąją rasę, nes pas spalvotus yra daug laukiniskumo ir neapykantos baltajai rasei. Rusai bolševikai dabar agituoja spalvotuosius prieš baltuosius. Jei žūtų baltoji rasė, žūtų ir rusų tauta.

Jo žodžiais dėl rasinio karo nenorėjau tikėti, bet vėliau iš dalies patikėjau, kai jau, gyvendamas Kanadoje, pamaciau, kaip prieš baltuosius sukilo geltonoji Azija, juodoji Afrika, o ir JAV negrai pradėjo kelti maistus, pastatydami baltuosius į nemalonią padėtį.

Mjr. Bay pasakojo, kad, kai Panevėžio rudmarškiniai suruošdavo balius, jie vašindavosi geriausiais gėrimais ir įvairiausiais valgiais. Kai suruošdavo pobūvį, kuriame dalyvavo ir kariai, būdavo duodama tik degtinės.

Kartą majoras pasakojo apie mobilizacinės komisijos vertėją Faustą. Esą, Faust yra senas kavalierius. Jis Suvalkijoje turįs dvarą. Tame dvare yra tik viena karvė, kuri neduoda pieno, ir vienas šuo, kuris neloja. Faustas komisijoje dėvėjo vokiečių karininko uniformą, bet kaip vertėjas nepersistengdavo. Kai vėliau vietoje jo į tą komisiją buvo paskirtas civilis Lietuvos vokiečių, tas majorui viską išversdavo į vokiečių kalbą. Kartą majoras man ir sako: „Faust buvo tinginis. Jis ne viską man išversdavo į vokiečių kalbą“.

Faustas buvo sulietuvėjęs vokiečių, todėl ir vokiečių pareigą atliko paviršutiniškai. Jis buvo pirmas vokiečių kario uniformoje, iš kurio išgirdau, kad vokiečiai karą pralaimėjo. Ir jį pralaimėjo dėl savo kvailios politikos. Jis pasakojo, kad ir dabar vokiečiai optimistai sako, kad po šio karo visi eisime elgetauti, o pesimistai klausia — pas ką?

(Bus daugiau)

KARO METU 1941-1944

Ištrauka iš atsiminimų

J. VAIČELIŪNAS

9

Panevėžio apskrities mobilizacinės komisijos pirmininkas buvo mjr. Bay, kilęs iš Wuerttembergo, Heilbrono miesto. Komisijos gydytojas dažniausia būdavo apskrities gydytojas dr. Rumbauskas. Vertėjas — Lietuvos vokiečių Faustas, buvęs Lietuvos gusarų pulko karininkas. Darbo įstaigos atstovas — Eger, bavaras, ir du vokiečių puskarininkai. Lietuvių atstovų apskrities viršininkas paskyrė mane.

Mobilizacija pradėta vykdyti 1943 m. kovo pabaigoje. Apskrityje buvo numatyti svarbesnieji punktai, kuriuose mobilizacinė komisija atliks savo darbą, į kuriuos turės rinktis mobilizuojamo amžiaus vyrai. Tokie punktai buvo Panevėžys, Ramygala, Sėduva, Pušalotas, Subačius ir Kupiškis.

Komisijai vykdant savo darbą, į tuos punktus atvyko labai mažas skaičius vyrų. Ir tie patys turėjo nuo kariuomenės tarnybos atleidimo stiprius dokumentus, nes vienintelio vyro iš ūkio neimdavo, kad nenukentėtų žemės ūkio darbai.

Nepavykus mobilizacijai pagal pirmąjį planą, buvo nuspręsta vykdyti pagal antrąjį planą, t.y., kad komisija savo darbą vykdys kiekviename valsčiuje. Esą, šaukiamiems vyrams bus artiau atvykti į mobilizacijos punktą, į savo valsčiaus miestelį. Bet ir pagal tą planą vykdoma mobilizacija davė menkus vaisius. Rudmarškiniai dėl to siuto. Vokiečių kariai laikėsi šalčiau. Ber per tuos šešis mėnesius ir mobili-

MIELI BROLIAI – SESĖS LIETUVIAI

Jaučiu didelį džiaugsmą, sveikindamas Jus Kristaus Gimimo ir Naujųjų Metų proga. Tas džiaugsmas yra nuoširdus, nes jis kyla iš dėkingumo už Jūsų rodomą prielankumą ir priitarimą pastoraciniam užmojam. Tai yra tikrai didi paguoda ir padėrinimas naujose mano pareigose.

Dėkodamas už Jūsų nuoširdumą ir visokeriopą pagalbą, kviečiu ir toliau vieningai žygiuoti Visagalio mums nutiestais keliais. Tegul mums visiems būna Kristaus Gimimo šventė naujų įkvėpimų ir gausių malonių versmė, o 1986-ji metai – Dievo suteikta proga svarbiems gyvenimo uždaviniais atlikti.

Kaip jau žinote, ateinantieji metai yra visiems mums labai reikšmingi – jie artins mus prie mūsų tautos pagrindinio krikšto 600 metų jubilėjaus. Tai yra lyg slenkstis, per kurį mūsų tauta peržengė į naują istorinį periodą, labai reikšmingą ir lemtingą. Dvasiniu bei kultūrinio atžvilgiu tai buvo pats svarbiausias persimainymas, pasukęs mūsų tautą nauja linkme, įjungdamas į Vakarų kultūros krikščioniškųjų tautų šeimą. Tas persimainymas nebuvo lengvas, nes krikščioninimo metodai buvo netinkami ir net prieš-

gi pačiai krikščionybės dvasiai. Reikėjo, kad mūsų valdovai – kunigaikščiai netrimis atvejais krikštytų tautą, įbaugintą šimtmetinių karų, kol pamažu ji pilnai atsivėrė Kristui. Tuo pačiu ji atsivėrė ir Vakarų kultūros tautoms. Laikui plaukiant užgimė lietuviška knyga, renesansinis menas užtvindė Vilnių; iki tol neregėto originalumo kryžiais bei koplytelėmis pasipuošė visa Lietuvos žemė. Visa tautos dvasinė sąranga tapo krikščioniška, gyvai atsispindinti visoje kūryboje. Sunaikinti krikščionybę reikštų sužaloti lietuvių tautą. Tai suvokia ir ji pati, todėl taip rimtai ruošiasi krikšto jubilėjui. Tėvynėje vyskupai bei vyskupijų valdytojai sausio pradžioje išleido tikintiesiems raštą, vaizdžiai iškeliantį krikščionybės reikšmę tautai ir kviečiantį apkrikštijimo įvyki prasmę, išgyventi. Jie parengė labai idomų planą, vedantį į tą jubiliejinę iškilmę. Šiuos metus jie pavadino „gerosios Naujienos“ metais, kviesdami gilintis į mūsų kultūros istoriją, kad suprastume, ką mums suteikė krikščionybė. 1986-sius metus jie pavadino „sąmoningo tikėjimo“ metais. Tuo jie kviečia tikintuosius labiau gilintis į tikėjimo tie-

sas ir Evangelijos šviesoje žvelgti į savo gyvenimą bei visus pasaulio įvykius. 1987-sius metus Lietuvos vyskupai pavadino „gyvos krikščionybės“ dvasios metais, visus skatindami žiūrėti į krikščionybę ne kaip į sausą teoriją, bet kaip į palaimią šviesą.

Lietuvos vyskupų nurodytos gairės ir jubiliejinis krikšto metas, aišku, tinka ir mums, išėmijoms lietuviams, nes ir čia reikia sąmoningumo tikėjimo, gilesnio žvilgsnio į tautos kultūros istoriją, pilnesnio atsivėrimo Evangelijos šviesai. Tačiau, be sumintų pirmųjų uždavinių, mes krikšto jubilėjaus atžvilgiu turime ir kitų įsipareigojimų, kurių negali atlikti mūsų broliai tėvynėje. Svarbiausias jų – Lietuvos, kaip dėl Kristaus kenčiančios šalies, išgaršinimas pasaulyje, kuris palyginti dar mažai težino apie mūsų vargus. Čia įeina įvairios iškilmės, kelionės, spaudiniai ir t.t. Savaimė suprantama, juos vykdyti bus reikalingas Jūsų dosnumas.

Apskritai, Lietuvos krikšto jubilėjaus atžvilgiu aplinkui yra gan palankios. Šv. Tėvas pats skatina tinkamai paminėti šį didį įvyki. Atskirų kraštų vyskupai bei kardinolai taip pat yra mums labai palankūs. Reikia, kad ir mes patys užsidedtume naują ugnį – karštesnę meilę krikščionybei. To ir linkiu visiems Kalėdų ir Naujųjų Metų proga.

Vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM

Dail. Pranas Lapė apibūdina Pr. Kiauleno kūrybą Čiurlionio galerijoje per parodos atidarymą. Jo kairėje velionio žmona Vassia Kiaulienė ir dail. Vanda Alekšienė, jo dešinėje – žurnalistas J. Vasaitis.

MOSŲ KOLONIJOSE

Cape Cod, Mass.

LB VEIKLA

JAV LB Cape Codo apylinkės valdyba gruodžio 4 d. savo posėdyje svarstė bėgamausius reikalus ir nustatė darbų gaires ateinantiems metams. Aptarė 16-os Vasario minėjimo programą, kuris bus vasario 16 d. ir prasidės 12 val. šv. Mišiomis Our Lady of Victory bažnyčioje. Po pamaldų tos pat parapijos salėje bus minėjimas – akademija.

Posėdyje svarstyta gauti raštai iš Socialinių reikalų tarybos, Jaunimo sąjungos valdybos, Lietuvių fondo, LB Connecticut apygardos valdybos. Ypatingas dėmesys atkreiptas į švietimo tarybos raštą. Paskirta aukta Lituanistinėms mokykloms paremti 100 dol. ir užpenueruoti žurnalas „Lituanus“ Cape Cod Community College bibliotekai. Birželio išvežimų minėjimui numatyta data bir-

želio 15 d. ir užprašytos tai dienai šv. Mišios.

LIETUVIŲ JUDEJIMAS

Šeši metai iš eilės Cape Code įvyksta „International Night“. Šiais metais toks renginys įvyko lapkričio 9 d. Sheraton Regal viešbutyje ir renginiui vadovavo Skandinavų klubas. Banketas prasidėjo graži 13-kos tautų (tik tautų dalyvavo) vėliavų paradu grojant maršus Plutos orkestrui, o mening programos dalį atliko skandinavų tautinių šokių grupė iš Hamilton, Ma. Bankete dalyvavo 400 asmenų, lietuvių – 45 asm. Tai gražus tautų bendravimas ir širdžiai malonu, kai tarp mūsų įvairių tautų vėliavų plevėsuoja ir mūsų trispalvė vėliava. Tokiam renginiui 1986 metams vadovai yra Britų klubas.

SUSIRGO

Cape Codo visų gerbiamas bendruomenininkas Simas Kontrimas buvo susirgęs. Po sunkios operacijos šiek tiek pasveikęs, pardavė čia turėtą gražią sodybą prie Atlanto kranto ir su žmonele Jadvyga nuolatiniam gyvenimui išsikėlė į Floridą, Ormond Beach vietovę, kur turi pasistatę gražią rezidenciją. Mes linkime Simui stiprėti ir vėl energingai kipti į visuomeninį darbą Floridoje.

ISVYKO Į FLORIDĄ

Iš Cape Codo į Floridą žiemą praleisti išvyko Jucėnai ir Mackevičiai. Jie turi Floridoje nuosavus namus. Po Kalėdų švenčių keletas šeimų taip pat rengiasi aplankyti Floridą.

NAUJI GYVENTOJAI

I Cape Codo nuolatiniam apsigyvenimui yra atsikėlę keletas naujų šeimų: Stasys ir Sigita Rastoniai iš Arabijos, Kazys ir Ona Adomavičiai iš Bostono, Liūdas ir Irena Končai iš Texas, Apolinaras ir Genutė Treiniai iš Bostono, Algis ir Birutė Valiukaičiai iš Chicago, Jonas ir Aleksandra Čereškai iš Bostono. Daugumoje yra jaunesnės šeimos, mes sveikiname jas ir tikime, kad jų atvykimas pagyvins lietuvišką judėjimą Cape Code.

MIRĖ

Metų bėgyje Cape Codo lietuvių kolonijoje mirė: Morta Ganifrauskienė, Juozas Gudukas, Julija Kizela, Josephina Rodgers, Zofija Vieškalnienė. Tebūna jų sielos dangaus vartai atidaryti.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Patikite pavarde ir telefoną – lietuviškai.

SERAPINAS – Tel. 636-2960

A VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 ar 376-5996

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

10% – 20% – 30% pigiau mokėsit už apdraudę nuo ugnies ir automobilių paus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Tel. – GA 4-8654

DISTRIBUTOR/EQUITY

Soft ware product distributor with 3 year history looking to expand their product and service thru the addition of an equity partner. Principles only please. Call Mr. P. Parker. 303-758-6134. Telex #269845.

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS

Lietuvių kalba šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Transliuojama iš nuosavos studijos Marquette Parke. Vedėja Aldona Dauskas.

7159 S. Maplewood Avenue

Chicago, IL 60629

Tel. – 778-1543

Kalėdų giesmių plokštelė

Gauta nauja plokštelė „Kalėdos“, kurioje Montrealio Lietuvių choras atlieka populiarias Kalėdų giesmes: Tyliąją naktį. Skubėkite piemenys. Nakties tyloje. Piemenėliams vargdienėliams. Angelų balsai. Sveikas Jėzus gimusis. Linksma giesmė ir kitas.

Išleido „Vilnius“ records, Montreal, Kanada. Direktorius Aleksandras Stankevičius. Kaina su persiuntimu \$12.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,

Chicago, IL 60629

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbiasi dien. „Drauge“.

Apimoka skelbtis dien. „Drauge“, nes jis plačiausiai skelbtas lietuvių dienraštis, gi skelbtimų kainos yra visoms priimanos.

PENTHOUSE CONDO FOR SALE

On the 16th Floor above the Atlantic Ocean, on the world famous beach, Daytona Shore, Florida. A 3 bed 3 bath, spacious, new construction, 1985 sq. ft. of floor area. Asking \$225,000. Call Fern L. Duquette @ 305-298-3044 or 305-295-7152.

Isigykite šią populiarią plokštelę

RADVILA PERKUNAS - LA GIOCONDA - TOSCA

TURANDOT - AIDA - LA JUIVE - ANDREA CHENIER

CARMEN - MANON - LESCAUT - PAGLIACCI

STASYS BARAS, tenoras

Stuttgart'o Simfoninis orkestras

Dirigentas DARIUS LAPINSKAS

Tai viena populiariausių plokštelių. Kaina su persiuntimu \$7.95. Amerikoje. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood 254-7450

Taip pat daromi Vertimai. Giminių iškvietai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Simaitis Realty

Income Tax – Notary Public

2951 W. 63 St. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas – Valdymas

Namų pirkimas – Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas – Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie – 778-2233

NORINT PARDOUTI AR PIRKTI,

apdrausti ar išnuomoti savo nuosavą namą? Kreipkitės į mus, mes patarnaujame Čikagoj ir priemiestiuose.

BUDRAIČIO

Nuosavybių pardavimų įstaiga

6600 S. Pulaski Rd.

Tel. 767-0600

No. 407 – Naujas 3 butų namas – Archer, Būk pirmutinis savininkas turėti 3 butų namą prie Archer ir Kenneth, 3 mieg., 1½ vonios pirmam ir antram aukšte, 4 kamb., 'garden Apt.', 3 'boilerai', 'thermopane' langai, žemi procentai. Skubėkite dabar.

No. 411. 10 butų nuosavybė

64-ta ir Sacramento

Geram stovyje, su dviejų ir vieno mieg. butais, rūšys per visą namą, naujas stogas, ypatingai gerai išlaikytas, mažos išlaidos. Skubėkite dabar ir pradėkite uždirbti pinigą.

AR NORITE PARDOUTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonui. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai – dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. – 434-7100

Century 21

KWIECIN REALTORS

7925 N. Halsted

RIMAS L. STANKUS

REALTOR-ASSOCIATE

284-1900

Norintieji pirkti ar parduoti namus per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

RE/MAX

paulius jasinevicius

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

RE/MAX

EUROPOS NUOTRUPOS

K. BARONAS

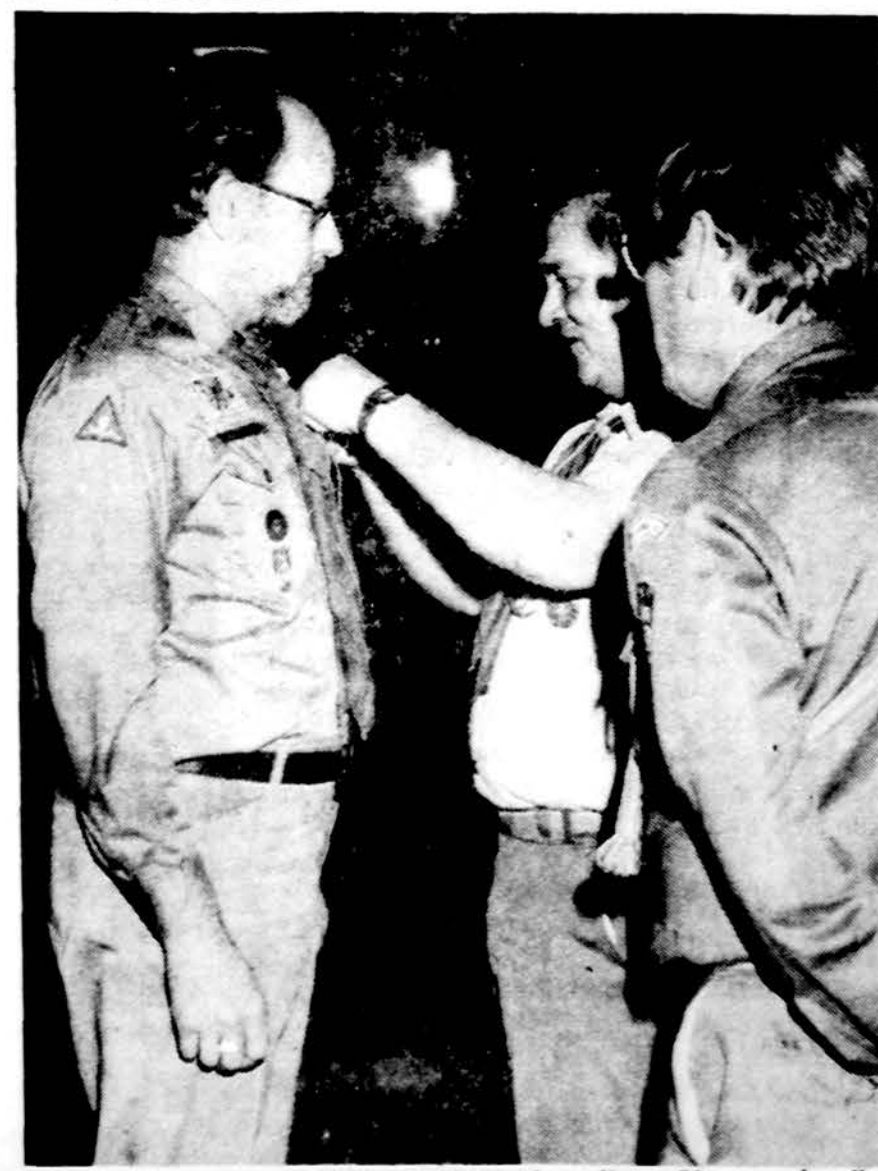
Mūsų korespondentas Europoje

Po princo Čarlio ir jo žmonos Dianos kelionės Australijoje ir JAV, Europos spaudoje pasirodė sensacingos žinios: 37 m. Čarlis bus priverstas atsisakyti sosto. Ši mažą karaliaus rūmų „sukilimą“ ruošia karalienės vyras Pilypas. Kodėl – klausia keli dienraščiai?

Atrodo, Pilypas yra nusivylęs savo vyriausiu sūniumi. Girdi, Čarlis yra tingus, didelis svajotojas ir šlurės didvylis. Taip pat eina paskalos, kad sūnus ir tėvas jau dveji metai, kai neranda bendros kalbos. Karalienės vyras galvoja, kad geriausia būtų tuoj pat visas pareigas perduoti sūnui Andriui, prieš keletą metų pagarsėjusiam įvairiais meilės nuotykiams.

Anglijos karaliaus rūmų „žinovė“ F. McDonald vėniam dienraštyje pareiškė, kad buv. „playboy“ Andrius yra labai pasikeitęs ir tai į gerą pusę: darbštus, kruopštus, interesuojasi valstybės reikalais. Jis skaito karalienei ateinančius slapstus raštus. Tuo tarpu Čarlis juos gaudavęs sulaukęs 28 m. Manding, tie slapti raštai labai dažnai pas jį išguli nepaliesiti keletą dienų.

Tradiciinis spaudo balius Bonnoje kiekvienais metais sutraukia visos Vokietijos „grietinėle“. Po 120 markių kvietimus galima būtų labai lengvai išplatinti 10 tūkst. asmenų. Deja, Bonnos koncertų salę su šoniniais kambariais talpina tik 2700 svečių, tad tenka daryti stiprią atranką net ir aukštų ir įtakingų piliečių tarpe, pagarsėjusių sportininkų, pvz., nepakviečiant žinomo teniso žaidėjo B. Beckerio (jis du kartus įveikė mūsų V. Gerulaitį). Mat B. Beckeris yra nepilnametis ir po 11 val. negali laisvai (taip yra oficialiai ir tik oficialiai) „bėgioti“. Jo vietą užėmė antras Daviso taurės žaidėjas Westphal, pasodintas prie vieno stalo su Vokietijos prezidentu. Keistu sutapimu kancleris H. Kohl sėdėjo kairėje salės pusėje (nors jis yra „dešinysis“), socialdemokratų

Iškilmingoje „Lituanicos“ tunto sueigoje ordinu „Už nuopelnus“ apdovanojamas s. dr. Romas Povilaitis. Žymenį prisega JAV Vidurio rajono vadeiva S. Gediminas Deveikis, stebint buv. tautininku s. Justinui Kirvelaičiui.

Nuotr. J. Tamulaitis

JAV Lietuvių Bendruomenės kraštų valdybų pasikeitimas Clevelande gruodžio 7 d. Iš kairės: Brūnūs Juodelis, Ignas Budrys, Kazys Žiedonis, Vytautas Stankus ir dr. Viktoras Stankus. Nuotr. Jono Urbano

KADA UŽDEGTA LIEPSNELĖ TEBERUSENA

EDMUNDAS JAKAITIS

Fotografija šios dienos gyvenime vaidina didelę rolę. Jos prigijimas neapsiriboja plačių masių naudojimu. Foto aparatas yra pasidaręs lyg kokia gyvenimo būtinybė. Dažnu atveju rasime namus kur šeimos galva turi vieną aparatą, sūnus — kitą, o duklė — trečią. Neretai atsiranda ir ketvirtas. Mat, užsisakius žurnalą, priedu duodamas foto aparatas. Kitaip sakant, primetamas veltui. Kai kurios žemės sklypų pardavimo kompanijos dalina foto aparatus vien ūk už atvykimą apžiūrėti siūlomus sklypus. Tad nenuostabu, kad kai kuriuose namuose resime stalčiuje besivoliojantį, nenauđojamą aparatą. Tokių aparatų vertė nėra aukšta ir jų gaminimas buvo pagrįstas sudominti mases ir pasipelninti iš sunaudotų filmų ir jų aiškinimo. Tokių aparatų savininkai nėra laikomi foto mėgėjais.

Foto mėgėjas yra daugiau išprusęs individas. Jis yra susipažinęs su fotografijos pagrindais. Stengiasi įgyti daugiau žinių. Priklauso foto mėgėjų klubui. Studijuoja foto literatūrą. Domisi jos pažanga. Yra savo srities žinovas.

Foto medžiagų sunaudojime profesionalas žymiai pralenkia mėgėją. Geresniam kliento pasirinkimui jis naudoja motorizuotą aparatą, kuris įgalina padaryti 4 nuotraukas per sekundę. Filmų sunaudojimas yra rekordinis. Pavyzdys: vienas iš buvusių mano klientų specializavosi vaikų portretuose. Kiekvieno vaiko portretui jis sunaudojo tris 36 nuotraukų filmus. Pasi- taikydavo šeimų su 3 ar 4 vaikais. Niekomet nefotografuodavo visus kartu. Geresniam būnui įkalbėdavo tėvus turėti individualias nuotraukas. Neretai atsitikimas buvo, kad po savaitgalio atnešdavo 100 filmų aiškinimui. Tai portretistas. O kur komercinis fotografas? Neseniai skaičiau foto žurnale, kaip vienas žinomas fotografas sunaudojo 30 filmų, norėdamas gauti vieną reklaminių nuotrauką. Nesinori pasilikti nepa-

minejus kitas sritis. Foto žurnalistas turi turėti lakią vaizduotę, nes nuo jos priklauso jo nuotraukų idėjomumas bei dramatiškumas. Industrinė fotografija yra techniškos pažangos pagelbininkė. Serija nuotraukų palengvina pašalinti judančių dalių netobulumus ir pan. Karinė ir policijos fotografija nusako savo paskirtį. Mikroskopinė fotografija yra plačiai naudojama medicinoje.

Kalbant apie fotografą kaip profesionalą, daugumas įsivaizduoja asmenį, kuris žino chemiją ir nusimano apie meną. Be to jis yra visą laiką apsuptas gražių moterų. Tikrąybė yra kitokia.

Dirbant suvarankiškai, yra lyg turėti savo būtiną. Be fotografinių žinių reikia turėti ir komercinį patyrimą. Balanso suvedimas, išlaidų sąskaitos, įrankių amortizacijos apskaičiavimas, medžiagų sunaudojimas, tai vis raštvėdėba, be kurios neapsieinama. Prie to pridėjus klientų reikalavimus, kurie suvaržo asmeninę laisvę, ne vieną atbaido nuo išvirsinių viliojančių profesijos. Nors ir esant ne taip žavai kaip atrodo, bandytojų netrūksta. Tačiau maža dalelė susilaukia publikos įvertinimo.

60 metų praejęs, kada tėvo išmokytas aiškinti stiklines plokšteles prie raudonos žibalinės lempos, nenoriu save priskirti nei vienai anksčiau minėtai profesinei grupei. Kada gyvenimas vertė pelnytis duoną, vėrciaus daugiau komercine fotografija. Nevisi praeities prisiminimai buvo malonūs. Pataikaujant klientui, reikėdavo sutikti su jo reikalavimais. Nenumatyti sunkumai versdavo dirbti savaitgaliais arba iki vėlyvos nakties.

Nežiūrint to, šiandien būdamas pensijoje, pasilikau ištikimas fotografijai. Su malonumu praleidžiu laiką prie aiškinimo vonelių ne pelnui, bet savo pasitenkinimui. Dali- jomasis savo patyrimu su skai- tytojais užpildo kitą dalį laiko. Uždegta tėvo meilės liepsnelė fotografijai tebe- rusena ir nemano užgesti.

MILIJONAI ORKESTRUI PALIKTI AUTOMOBILIAI

Chicago simfoniniam or- kestrui MacArthur fondas pa- skyrė 2,5 mil. dol. su sąlyga, kad orkestras pats surinks au- kų iš kitų fondų 5 mil. dol.

Chicagoje per paskutines 8 savaites nuo gatvių buvo nu- vilti daugiau kaip 8000 auto- mobilių, kurių savininkai atsi- žadėjo ir paliko.

Po ilgesnės ligos mirė Toronte

A.†A. Bruno Kaufmanas

Jo brolių GUSTĄ KAUFMANĄ su žmona GENE bei kitus gimines nuoširdžiai už- jaučiame.

Monika ir Vincentas Liulevičiai

PADĖKA

Mūsų mylimas vyras ir tėvas

A.†A. LEONAS KANTAS

1985 m. gruodžio 8 d. ryto po sunkios beviltiškos ligos, amžinai užmerkė akis ir iškeliavo Amžinybėn.

Gruodžio 11 d. po gedulingų apeigų nulydėtas į Šv. Kry- ziaus kapines.

Nuoširdžiai dėkome visiems velionį aplankiusiems ligos patalė ir už maldas ir Mišias prašant Aukščiausio pagalbos.

Rev. Msgr. J. Kučingui už dažną lankymą ir už su- teiktus sakramentus.

Rev. Msgr. V. Bartuškaiti už sukalbėtą rožinį ir maldas bažnyčioje. Už atnašautas gedulingas Šv. Mišias ir atsisvei- kinimo žodį kapinėse.

Mūsų nuoširdi padėka maistrui B. Budriūnui, solistams Onai Deveikienei ir Antanui Pavasariui, Šv. Kazimiero parapijos chorui už giesmes bažnyčioje.

Tariame nuoširdų acū lankiusiems velionį bažnyčioje, nulydėjusiems jį paskutiniam poilsiui, už gėlių puokštes ir aukotas šv. Mišias.

Acū už užuojautas ir paguodos žodžius pareikštus raštu ir per spaudą mūsų liūdesio valandose.

Dėkome karštesniais: Simui Kvečiui, Juozui Dženka- čiu, Česlovui Tuminui, Antanui Pinkui, Albinui Mitkevičiui ir Stasiui Narkevičiui.

Visiems už parodytą nuoširdumą ir draugiškumą lieka- me giliai dėkingi.

Žmona Ona Marija, sūnūs Kęstutis ir Jonukas

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS VEIKLA WASHINGTONE

Žymiausias Amerikos Lie- tuvių Tarybos veiksnys Washingtone yra Jungtinis Amerikos Baltų centrinis komitetas (Joint Baltic American National Committee). Šiais metais šiam komitetui vadovauja latviai. Lietuviams atstovauja Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotinis Jonas Genys ir jo padėjėja Milda Vaivadienė (Amerikoje gimusi lietuvė). Komitetas turi nuolatinį reikalų vedėją, kuris yra „Public Relations Direc- tor“. Šiais metais toje pozici- joje dirba lietuvis Algis Šilas. Komiteto būstinė yra Washingtono priemiestyje esančiuose Latvių namuose, Rockville, MD. Jei bus reikalingas, kreipkitės į šią įstaigą ir gausite visokią pagalbą. Tai mūsų Amerikos lietuvių įstaiga.

1985 metais mes turėjome 17 susirinkimų, kur kartu su lat- vių ir estų atstovais disku- tavom bendros veiklos takti- ką. Pagrindinis tikslas — dirbti Lietuvos, Latvijos ir Estijos išlaisvinimui.

Kad mūsų veikla atitiktų centrinių organizacijų poli- tiką, kasmet turime vadinamą „viršūnių konferenciją“, kurioje suvažiuoja organiza- cijų pirmininkai. Šiemet ka konferencija buvo vasario 2 d. Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui T. Blinstrubui atstovavo dr. Jonas Valaitis. Čia Pabaltiečių komitetas pristatė 25 lapų 1984 metų veiklos pranešimą ir buvo apsvaistytos 1985 m. veiklos gairės. Vasario mėn. mūsų atstovai dalyvavo kongreso ruošime ir Lietuvos atstovy- bės ruošime Vasario 16 minė- jimuose. Aš pats turėjau progą dalyvauti minėjime Los Ange- les ir skaityti paskaitą. Taip pat buvo progą dalyvauti prezidento Reagano inaugu- racijos iškilmėse.

Vienas iš pirmųjų Pabaltie- čių komiteto darbų buvo painformuoti naujai išrinktus kongresmenus ir senatorius apie Lietuvos padėtį ir prašyti jų pagalbos mūsų darbe. Tarp naujai išrinktųjų yra ir mūsų gera pažįstama, kurios komi- tete aš dirbau, serbė Mary- lando kongresininkė Helen Bentley. Ji yra tikra lietuvių draugė. Gegužės mėnesį įvyko Respublikonų tautybių konferencija, kur pravedėme svarbią rezoliuciją už Lie- tuvos išlaisvinimą. H. Bentley ir aš ten atstovavom Marylando valstijai. Ten susipažinau su visos Amerikos Respublikonų vadu Pfenenkopf.

Jau ankstyvą pavasarį pradėjom dirbti už pravedimą rezoliucijos, kuri yra žinoma kaip Baltic Freedom Day Resolution, labai svarbi Pabaltijo valstybių reikalui. Greit prie mūsų darbo prisi- dėjo vasaros internai, lietuvis internas buvo Gytis Barz-

DR. JONAS GENYS

dukas iš Clevelando. Remiantą rezoliuciją, visiems kongres- menams buvo asmeniškai įteikta plati medžiaga apie Pabaltijo valstybes. Taip pat buvo išdalinti pareiškimai, kur sakoma, kad Amerika nepripažįsta sovietų okupa- cijos Pabaltijo valstybėse.

Birželio mėnesį buvo išsiuntinėtas antras laiškas visiems kongresmenams ir buvo su jais susisiektas telefo- nu. Tame darbe buvo koope- ruojama su Baltų Laisvės lyga. Rezoliucija buvo priim- ta, Baltų Laisvės diena buvo paskelbta ir buvo gauta speciali prezidento Reagano deklaracija. Ta proga buvo suroštas iškilmingas priėmi- mas Kongreso rūmuose, kur dalyvavo penki kongresmenai ir apie 150 svečių. Baltų Lais- vės lyga prisidėjo prie šio banketo rengimo žymia auka.

Per šiuos metus Pabaltiečių komitetas tęsė artimą bendra- darbiavimą su ad hoc Kongre- so komitetu dėl Pabaltijo valstybių ir Ukrainos. Turė- jom tuo reikalu pasitarimą su ukrainiečių vadais ir išsuntinėjom paraginimą 442 legislatoriams, kad taptų šio komiteto nariais. Šiuo metu komitetui vadovauja kongr. B. Donnelly (D-Mass.) ir kongr. D. Ritter (R-Penn.), ir priklauso apie šimtas narių.

Ryšium su Baltų Laisvės diena buvo suroštos antiso- vietinės demonstracijos, ku- riose buvo paminėta 40 metų vergijos sukaktis. 40 jaunų žmonių su specialiom uni- formom ejo Washingtono gatvėmis susirakinę sun- kiomis grandinėmis. Šių demonstracijų metu man teko kalbėti lietuvių vardu ir vėliau padaryti pranešimą per Amerikos Balsą į Lietuvą. Po oficialios dalies minia ejo prie Sovietų ambasados. Ten buvo suimtas Latvių sąjungos pirmininkas A. Lambergas.

Antra demonstracija prieš sovietus buvo surošta prie Baltųjų rūmų, kai ten lankėsi naujas Sovietų užsienių reika- lų ministeris Shevardnadze. Dalyvavo apie 150 žmonių su plakatais, reikalaujančiais laisvės Lietuvai ir kitoms pavergtoms tautoms.

Liepos 11 d. buvom pakvies- ti į iškilmes pagerbti buvusį Commission on European Se- curity and Cooperation in Europe pirmininką kongres- meną Faselį ir susipažinti su nauju pirmininku sen. A. D'Amato. Ta pati organizaci- ja suorganizavo susirinkimą Valstybės departamente spalio 15 d., kur buvo disku- tuota „Cultural Forum kon- ferencija, kuri vyko Buda- pešte, Vengrijoje. Čia buvo progą kelti visokius klau- simus. Aš pasiūliau, kad Ameri- kos delegacija keltų Vilniaus

katedros klausimą. 1987 m. Lietuva švęs 600 metų krikščionybės įvedimo sukak- tį. Ta istorinė katedra, kur buvo palaidotas šv. Kazimie- ras, turi būti grąžinta lietuvių tautai.

Rugsėjo 27-28 dienomis National Confederation of American Ethnic Groups turė- jo konvenciją. Sveikinimus atsiuntė prezidentas. Svar- biausia programos dalis buvo skirta Jaltos konferencijai, tema „Yalta — Forty Years Later“. Buvo aštuonios sesi- jos, įskaitant sesiją, skirtą Pabaltijo valstybėms. Gudijai ir Ukrainai. Aš buvau pakviestas šiai sesijai vado- vauti ir skaičiau paskaitą: Yalta Conference Extended No Help to Lithuania. Šiai konferencijai priklausio 30 organizacijų. Pirmininkas yra kroatas dr. E. Yambusic, aš esu garbės pirmininkas.

Taip pat Amerikos Lietuvių Taryba priklauso Eastern European Ethnic Conference, kuri turi susirinkimus kas mėnesį. Ten aš turėjau proble- mą su gudų atstovu, kuris išplatino netikslią istorinę informaciją. Šią vasarą aš buvau pakviestas sudaryti Committee on the Memorial for the Victims of Communism. Tuo reikalu kooperuoju su kongresininke Beverly B. Byron. Mes taip pat priklaus- ome Laisvės federacijai (Free- dom Federation). Šioje organi- zacijoje labiausiai aktyvus yra komitetas dėl „International Trade“. Taip pat buvo suorganizuota jaunimo stovykla Virginijoje.

Spalio mėn. dalyvavom Valstybės departamento „Foreign Policy for Leaders of Nongovernmental Organi- zations“ konferencijoje. Amerikos Lietuvių Tarybai atstovavom prim. T. Blinstru- bas ir aš. Pranešimą padarė Valstybės departamento sekretorius G. Shultz.

Baltų komitetas rūpinasi OSI veikla. Šiuo klausimu ypač daug dirbo mūsų reikalų vedėjas Algis Šilas. Kovo 11 d. jis išsiuntė 5 puslapių raštą visiems kongresmenams. Šis raštas, pavadintas „Urgent Appeal“, lietuvių, latvių ir estų centri- nės organizacijos išdiskutavo ir priėmė vadinamą State- ment of Principles, kur yra iškelti šeši punktai, liečią OSI veiklą. Ten reikalaujama, kad OSI laikytųsi Amerikos teisės principų. Pabaltiečių komi- tetas išsiuntė šį raštą 535 kongresmenams ir sena- toriams. Svarbiausias rūpes- tis, kad nebūtų nuteisti nekal- ti žmonės.

Į kelionę išvykęs asilas vis- tiek arklui negrįs.

Anonimas

APYLINK MUS

x Muz. Audronė Gaižiūnienė. Lietuvių Operos chormeisterė, rengia mūsų Operos moterų chorą sausio 19 d. Marijos mokyklos salėje koncertui, kuris specialiai atliks Weberio, Karnavičiaus ir Banaičio kūrinius ir įvairių kitų operų chorines ištraukas.

x Jadvyga ir dr. Adolfas Damušiai išvyko kelioms savaitėms į Floridą praleisti žiemos šaltį siltame klimate. Jie yra apsisostę kun. V. Piktūnos būstinėje.

x Sol. Teresės Zylytės koncertą Chicagoje labai palankiai aprašė „Chicago Tribune“. Gerai įvertino jos reikšmę, pažymėjo, kad ji yra dainavusi Lyric operoje, Ravi-nijos koncerte. Įdėjo ir jos nuotrauką. Palankiai sumini ir akompaniatorių Darių Lapinską.

x A. a. Olimpijos Kesylienės mirties metinės sueina gruodžio 22 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse jau yra pastatytas jai paminklas, bet bus šventinamas tada, kai iš New Yorko galės atvykti jos vienintelis sūnus Oskaras. Vy-ras mirė Argentinoje. Nepriklausomoje Lietuvoje ji buvo aukšta Finansų minis-terijos tarnautoja.

x Marijonų bendradarbių Chicago apskrities pirmininkė Stella Kaulakienė, kurios telefonas yra 225-3016, kviečia visus bendradarbius ir artimuosius dalyvauti Kalėdų pobūvyje gruodžio 27 d., penktadienį, 1 val. p.p. Mari-jonų vienuolyno svetainėje. Registruotis taip pat galima pas Pat Tamosiūnienę tel. 656-0366 arba pas Sabina Klatt tel. 887-0066. Visi kviečiami ir laukiami.

x Salomėja ir Vytautas Janulaičiai išvyksta pas savo sūnus į Kaliforniją. Ten žada pabūdi apie mėnesį ir praleisti bent dalį Chicago žiemos šaltį.

x Draugo prenumerata yra geriausia dovana Kalėdoms sū-nams ir dukroms. Tik 32 dol., jei nauja prenumerata. Ši speciali nuolaida pasibaigs gruodžio 31 d.

(pr.)

x Labdaryų d-jos ir JAV LB Socialinių reik. t-bos paruošti dovanų siuntinėliai okup. Lietuvos vaiku-čiams teblaukia siuntėjui! Te-bėra likę 250 siuntinių, o jau tik 7 dienos ligi šv. Kalėdų! Vieno paketo persiuntimo kaina tik 45 dol. Prašome nedelsiant kreiptis į Lithuanian Human Services Council, 2711 W. 71st St., Chicago IL 60629, tel. 312-476-2655.

(pr.)

x Jaunime! Įsidėmėkite – jaunimui linksmavakis („Happy Hour“), Playhouse salėje (2515 W. 69 St.) penkta-dienį, gruodžio 20 d., 8:00 - 10:00 v.v. Įėjimas nemo-kamas, bet įleidžiami tik 21 m. amžiaus ir vyresni. Ruošia Chicago Jaunimo sąjunga.

(pr.)

x NAMAMS PIRKTI PA-SKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienimais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. VI 7-7747.

(sk.)

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Sėdint 9 v. r. iki 1 val. d.

x Vincas Žvingilas, MIC, dirbęs „Draugo“ spaustuveje jau daugiau kaip 50 metų, yra paguldintas Loretto ligoninėje dr. Petro Kisieliaus priežiū-roje. Jam reikės daryti operaciją ir turės pagulėti bent kelias dienas. Paskiau turės dar gydytis namie.

x Wayne Matulis laiške, kurį išspausdino „Chicago Tri-bune“ gruodžio 18 d., rašo, kad St. Charles teisėjas uždraudė ant miesto pastatų Kalėdų metu vaizduoti kryžių. Jis klausia, ar išmes ir Kris-taus žodį iš „Christmas“, o gal uždraus miestų vardus su šventųjų pavadinimais, kaip St. Louis, St. Jose, St. Anto-nio, St. Paul.

x Šv. Kryžiaus bažnyčioje per Kalėdas gruodžio 25 d., 10:45 rytą bus celebruojamas šv. Mišios už kenciančius dėl tikėjimo Lietuvoje ir ištrem-tuosius po plačiasias Sibiro taigas. Visi kviečiami dalyvauti.

x K. Gražina Gražienė, R. Ph., Chicago, Ill., lietuviškos spaudos rėmėja, „Draugo“ garbės prenumeratore, kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ 100 dol. auką ir 12 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Ta pačia proga palinkėjo visam „Draugo“ štabui linksmų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų. Nuosirdus aciu už gra-žią paramą ir linkėjimus.

x Dr. Žibutė Zaparackas, Chicago, Ill., mūsų garbės prenumeratore, pratesė prenu-meratą su visa šimtaine. Dr. Ži-butė ir toliau laikome garbės sąraše, o už nuolatinę paramą tariame nuosirdų aciu.

x Vincas Levickas, Crownsville, Md., lietuviško dienraščio rėmėjas, su prenu-meratos pratesimu atsiuntė visą šimtainę. V. Levicką įrašo-me į garbės prenumeratorių sąrašą, o už mielą auką labai dėkojame.

x Vincenta Baužienė iš Chicago sveikina draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Nau-jųjų Metų proga.

x Lietuvių Opera nuosir-džiai linki malonių Kalėdų švenčių visiems Operos mece-natams visose JAV-se, solis-tams, choristams, baletu šokė-jams, rėmėjams, spaudai, radiui, loterijos bilietų pla-tintojams, bendradarbiams ir visiems mūsų koncertų ir operos spektaklių klausyto-jams! Taip pat ir laimingų bei sveikų Naujų 1986 Metų!

(sv.)

x L. Tautinės s-gos Chicago skyrius gruodžio mėn. 22 d. 2 val. p.p. L. Tauti-nuose namuose ruošia prieš-kalėdinę popietę. Dr. J. Adomavičius paaiškina, kaip reikia išvengti širdies nega-lavimų, o I. Kriaučeliūnienė ekrane parodys vaizdus iš jos paskutinės kelionės Toli-muose Rytuose.

Kviečiami visi čikagiečiai.

(pr.)

x Naujų Metų sutikimo pokylis įvyksta Jaunimo cen-tro didžiojoje salėje su visais tam vakarui skirtais įvai-rumais. Šį pokylį rengia Lie-tuvių Opera ir visus iš arti ir toli kviečia jame daly-vauti. Vietas prašome rezervuoti iš anksto pas to poky-lio rengėją Jurgį Vidžiūną šiuo telefonu: 767-5609. Jam paskambinus, bus praneštos ir visos informacijos. Jaunimo centre tą naktį bus visoms mašinoms teikiama apsauga.

(pr.)

x Babkos skaniausios, niekur tokių negausit, raguoliai, napoleonai, tortai Kūčių stalui. Įvairios silkės, grybų auselės ir daug kitų gėrybių. Šviežios dešros \$1.80 su šituo skelbimu. Venta Deli, 2419 W. 69th Str., 476-4622.

(sk.)

x Algė ir dr. Adolfas Sle-zai, Flossmoor, Ill., pratesė prenumeratą, pridėjo 75 dol. dienraščio paramai ir pa-linkėjo visam „Draugo“ štabui linksmų Kalėdų švenčių ir lai-mingų Naujų 1986 Metų. Už mielą auką mūsų garbės prenumeratoriams tariame nuosirdų aciu.

x Chicago Lietuvių žu-vautojų ir medžiotojų klubas Kalėdų švenčių ir Naujųjų Me-tų proga per Petrą Padvą įtei-kė 30 dol. auką. Labai aciu.

x Jonas Draugelis, St. Pe-tersburg, Fla., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 100 dol., kaip kalėdinę dien-raščio auką, ir visiems palinkėjo linksmų švenčių, sveikatos ir džiaugsmingų Naujųjų Metų. Labai dėko-jame.

x Frank Vaičiulis su žmo-na, Oak Lawn, Ill., mūsų gar-bės prenumeratoriai, rėmėjai, kiekvienais metais prieš Kalėdas aplanko „Draugą“, pasveikina su artėjančiomis šventėmis visus darbuotojus ir ta proga įteikia auką. Šiais metais taip pat lankėsi „Drau-gė“ ir paaukojo 50 dol. F. Vai-čiuliams, mūsų garbės prenu-meratoriams, tariame didelį aciu.

x Chicago Anglijos lie-tuvių klubas per Kazį Ro-zanską įteikė 25 dol. auką kaip kalėdinę dovaną „Draugui“. Labai dėkojame.

x Dzūkų draugija, Chi-cago, Ill., sveikina visus lietu-viškos spaudos darbuotojus su Kalėdų ir Naujų Metų šven-tėmis ir ta proga per Julijų Karsą paaukojo 50 dol. „Drau-gui“.

x Tauragės klubas, Chi-cago, Ill., per Bruno Motelį pratesė „Draugą“ 25 dol. auką ir kartu palinkėjo šv. Kalėdų ir džiaugsmingų Naujųjų Metų. Labai aciu.

x Agronomas Vladas Vel-ža, Santa Monica, Cal., mūsų artimas bendradarbis, Kalėdų švenčių proga, kartu su prenu-meratos mokesčiu atsiuntė 200 dol. ir visiems „Draugo“ redakcijos ir administracijos darbuotojams palinkėjo lai-mingų Naujųjų 1986 Metų. Nuosirdus aciu už mielą pa-ramą mūsų garbės prenu-meratoriui Vl. Velžai.

x Antanas Masionis, Fair Lawn, N.J., mūsų bendradar-bis, atsiuntė 15 dol. už kalė-dines korteles ir kalendorių, pratesė prenumeratą su 47 dol. auką Ant. Masioniui, mū-sų garbės prenumeratoriui, tariame nuosirdų aciu.

x Už a.a. Janiną Rač-kauskienę, minint jos vienerių metų mirties sukaktį, šv. Mišios bus atnašaujamos Tėvų Marijonų koplyčioje gruodžio 22 d., 10 val. r. Visus draugus ir pažįstamus kviečiame dalyvauti.

(pr.)

x Kalėdiniai šokiai – gruodžio 25 d., 8:00 v.v., Jaunimo centro didžiojoje salėje. Gros „Aido“ orkestras. Įlei-džiami visi nuo 18 metų amžiaus su ID kortele. Ruošia Chicago akademikai skautai.

(pr.)

x Švenčių proga sveiki-name mūsų klientus ir visus geros valios lietuvius. PATRIA – dovaninių prekių, elektronikos ir taisyimo preky-ba, atdara nuo 10 iki 6 v.v., šeštadieniais ir sekmadieniais iki 3 val. p.p. 2646 W. 71 gatvė, tel. 778-2100. Savininkai P. ir A. Slutai.

(sk.)

x Marquette Delicatessen praneša jį parduotuvę bus atidaryta sekmadienį, pirma-dienį ir antradienį, gruodžio 22, 23, 24 dienomis nuo 8 val. ryto iki 5 val. p.p. Tel. 776-2717. Savininkė D. Ku-rauskienė.

(pr.)

x Riešutiniai tortai, bab-kos – mūsų specialybė. Venta Deli, 2419 W. 69 gatvė. 476-4622.

(sk.)

Jaunimo centro vakarienėje gruodžio 8 d. lietuviai, atsilankę į šį renginį.

Nuotr. J. Tamulaučio

x Romas ir Liucija Mal-dūnai, Chicago, Ill., sveikina savo artimuosius ir draugus su šv. Kalėdomis ir Naujais 1986 Metais. Vietoj kalėdinių kortelių, skiria 20 dol. „Drau-go“ paramai.

x Janina ir Pranas Žitkai, Chicago, Ill., sveikina visą savo giminę, artimuosius ir pažįstamus linkėdami vi-siems sveikų ir ramių Kalėdų švenčių ir sėkmingų Naujųjų 1986 Metų.

x A. Gylis, Olympia, Wa-shington, sveikina visus su šv. Kalėdomis ir Naujais Metais. linki stiprybės ir kantrybės, kurie dirba lietuvišką darbą.

x Chicago Lietuvių mo-terų klubas sveikina visus su Kalėdų šventėmis, linki sėk-mės, ištvermės ir tyro džiaugs-mo Naujuose Metuose.

x Stasė Izokaitienė, San-ta Monica, Cal., sveikina savo gimines, draugus ir pažįsta-mus su Kalėdų šventėmis, o Naujuose Metuose visiems linki stiprybės ir džiaugs-mo. Vietoj kalėdinių kortelių, ski-ria 20 dol. „Draugui“.

x Ona Petravičienė-Pe-ter, Chicago, Ill., sveikina savo gimines, visus mielus draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujų 1986 Metų proga. Visiems linki laimingų ir sveikų ateinančių metų. Vie-toj kortelių, skiria 20 dol. „Draugo“ paramai.

x Peter Vilutis, Toronto, Kanada, Izidorius Antanaitis, taip pat iš Toronto, D. Donna Stankus, Winnipeg, Mani-toba, Kanada, Rimas Černius, Agota Suopienė, Janina Pileckienė, Stasys Predkelis, L. Baltūsis, kun. F. Kireilis, A. Pretkelis, K. Puskunigis, Uršu-lė Majauskas, visi iš Chi-cagos, įvairiomis progomis pridėjo po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Juozas Bumbulis, „Sun Ray Motel“ savininkas, Tuc-son, Arizona, mūsų garbės prenumeratorių, atsiuntė 40 dol. auką su tokiu laiškučiu: „... šia auką yra laikraščio „Draugo“ palaikymui. Linkiu jums visiems geros sveikatos ir linksmų ateinančių šven-čių, tegul Kūdikėlis Jėzus jus laimina, o „Draugas“ gyvuoja ilgus metus“. Mūsų mielam rė-mėjui J. Bumbuliui už realią paramą tariame nuosirdų ir didelį aciu.

x Kazys Ražauskas, Dear-born Hts., Mich., su prenu-meratos pratesimo mokesčiu, atsiuntė ir 27 dol., kad „Drau-gas“ ilgai gyvuotų. K. Ra-žauską įrašome į garbės skai-tytojų sąrašą, o už mielą auką tariame didelį aciu.

x Jonas Indriūnas, Roselle, Ill., pratesdamas „Draugo“ prenumeratą, pri-dėjo ir 22 dol. jo palaikymui. J. Indriūną įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už lietuviškos spaudos rėmimą tariame nuosirdų aciu.

(sk.)

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PRATURTINO CICERO MIESTO BIBLIOTEKA

Gruodžio 11 d., Cicero mies-to bibliotekai buvo įteikti visi 6 tomiai Lietuvių Enciklopedi-jos anglų kalba, kuriuos pado-vanojo šaulys kpt. Albinas Repšys.

Įteikime dalyvavo žurnalis-tas Jonas Vasaitis, kuris pa-darė visą eilę nuotraukų. Altos Cicero skyriaus pirm. kpt. Andrius Juškevičius, Jūrų šaulių kuopos „Klaipėda“ pirm. Juozas Mikulis su vicepirm. Augustinu Aškliu, žurnaliste Zuzana Juškevi-čienė, Amerikos karo vete-ranų – VFW Cicero 9115 posto komandierius, mjr. Sta-sys Paulauskas, kuris už susi-rinkusius organizacijų at-šovus atitinkamai pakalbėjo. Už dovaną gražiai padėjojo Cicero miesto bibliotekos pareigūnai.

Paskutiniame Cicero jūrų šaulių kuopos „Klaipėdos“ valdybos posėdyje gruodžio 11 d. buvo paskirta aukų: parapil-jai 150 dol., Tautos Fondui, a.a. šaulio Vinco Tiknevičiaus jamžinimui 100 dol., kovai su OSI 100 dol., „Kariui“, Draugui, Altai, Balfui, L. Bažny-čios kronikoms, švenčių proga vienai serganciai sėsei ir kompozitoriaus Alfonso Mikulskio knygai po 50 dol., visoms 3 Chicago radijo valandėlėms, po 35 dol. „San-darai“, „Laisvajai Lietuvai“ ir Jaunimo centrui po 25 dol. Iš viso 880 dol.

Tarp kitko buvo aptartos ir sausio 12 d. rengiamas Mažo-sios Lietuvos minėjimas. Šv. Mišios bus aukojamos 10:30 val. r. už mirusius ir nukan-kintus Mažosios Lietuvos veikėjus. Mišių metu giesdos solistė Aldona Buntinaitė. Po pamaldų minėjimas parapijos šalies. Kalbės prof. Balys Rač-kauskas, o meninėje dalyje solistė Aldona ir studentė Ra-sa Buntinaitės.

S. Paulauskas

CHICAGOS ZINIOS

GELIŲ PARODA

Lincoln ir Garfield parkų šiltadarziuose gruodžio 14 d. atidaryta 73-čia metinė gelių paroda. Veiks iki sausio 5 d. Kasdiena atidara nuo 9 iki 9 v.v., tik gruodžio 24 ir 31 d. iki 5 v.v. Įėjimas nemokamas.

STIPENDIJOS STUDIJUOJANTIEMS KOMUNIKACIJA

Studentai, kurie ima žurnalistikos, radijo ar tele-vizijos kursą, gali gauti iš Chi-cagos arkivyskupijos stipen-diją 3000 dol., kuri gali būti pakartota trejus metus. Kan-didatai turi būti gerai pažy-miais, baigę katalikų aukštes-nę mokyklą, sulaukę 16 metų. Paskutinė data prašymams paduoti vasario 21 d. Daugiau informacijų galima gauti arki-vyskupijos komunikacijų raštineje, tel. 751-8227.

KARDINOLAS KALBĖS KONCERTE

Chicago simfonijos orkest-ras sausio 25 d., 8 v.v. Orchest-ra Hall koncertuos, atlik-damas Mozarto ir Bethoveno kūrinius. Koncerto proga kal-bėtoju pakviestas kardinolas J. Bernardin.

GAUDYS ISIGERUSIUS VAIRUOTOJUS

Nuo sausio 1 d. Illinois vals-tijoje įsigalės griežtesni ista-tymai prieš neblaivius auto-mobilių vairuotojus. Sugautas pirmą kartą, toks vairuotojas praras teisę vairuoti automo-bilį 30 dienų, o jeigu dar prie-šinsis blaivumo tikrinimui, praras leidimą vairuoti 6 mėnesiams. Jei bus pakarto-tinai sugautas isigėres, pra-ras teisę vairuoti automobilį visus metus.

Salomėja Endriūnienė, Jaunimo centro valdybos pirmininkė, taria žodį prieš Jaunimo centro vakarienę.

Nuotr. J. Tamulaučio